

KTL

TIEDOTTAA

3-4 | 2022

Sisällys

Pääkirjoitus	3
Puheenjohtajan palsta	4
Kunta-alan sopimusratkaisu 2022–2025	6
KTK:n edustajakokous pidettiin Helsingissä 16.11.2022	8
Merkkillinen	9
Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa 1.1.2023, mikä muuttuu?	10
Nyt on oikea aika suositella KTK:n jäsenyyttä! Liittymis- ja jäsenhankintakampanjat ovat alkaneet	11
Kuinka liittyä jäseneksi?	11
Jäsentiedot ajan tasalle liiton jäsenrekisteriin!	14
Vuoden alusta 1.1.2023 astuu uusia sopimuksia sekä suosituksia voimaan	15
Henkilövaihdoksia JUKOssa	18
Työhyvinvointia ja johtamista	19
Pelastustoimen kiinteistötietohanke osana hyvinvointialueiden muodostamista - esimerkkinä Etelä-Karjalan pelastuslaitos	20
Paalutettu Höyhen	22
Matti Nykäsen muistomerkki Höyhen paljastettiin	23
Hulevesien viivytystä Jyväskylän Puistotorinpuistossa	24
Kalevan liikennepuisto uudistuu	28
Pirkanmaan Voimian uusi tuotantokeittiö Voimian Pata	30
Työ ja opiskelu	32
Hannu Ojasen muisto	33
Jouluinen saaristolaisleipä	34
Ilmoitukset ja vuosikokouskutsut	35

KTL TIEDOTTAA

3-4 | 2022

Tekniikan ja Erityisalojen

Ammattilaiset KTL ry

Vilhonvuorenkatu 5 B 34
00500 HELSINKI

Puheenjohtaja Timo Mattila

Puhelin: 050 359 1539

Sähköposti: tjmattila61@gmail.com

Varapuheenjohtaja Eva-Lisa Karlsson

Puhelin: 050 559 1457

Sähköposti: elk.ktl@outlook.com

Sihteeri, Jari Lehdonkivi

Puhelin: 050 438 1742

040 555 8578

Sähköposti: jari.lehdonkivi@tyks.fi
ktl.jle@gmail.com

Paperi:

Kansi: Galerie silk 150g

Sisus: Galerie fine 80g

4041 0660
Painotuote

KTL tiedottaa –lehden

ilmentymisajat 2022:

Aineistonjätö	Ilmestyy
nro 1 4.2.2022	maaliskuu
nro 2 5.5.2022	kesäkuu
nro 3-4 3.11.2022	joulukuu

KTL tiedottaa –lehden toimitus:

Päätoimittaja

Eva-Lisa Karlsson

Sähköposti: elk.ktl@outlook.com

Toimitus ja taitto

Savion Kirjapaino Oy

Painosmäärä: n. 3 000 kpl

Painopaikka: Savion Kirjapaino Oy

Kansikuvat:

Etukansi: Höyhen, Timo Mattila

Takakansi: Yiping Feng & Ling Ouyang

/ myhelsinki.fi

Pääkirjoitus

Päätoimittaja EVA-LISA KARLSSON

Lehden 3 julkaisu estyi erinäisten yhtäaikaisten haasteiden johdosta. Nyt käsissäsi on kuitenkin kooste kesän ja syksyn sekä alkutalven tapahtumista. Ja paljon onkin tapahtunut.

Kesän perinteisessä Lappeenrantaseminaarissa kokoontuneet työmarkkinajohtajat olivat kerrankin jostakin samaa mieltä. Kunta-alalla on saavutettu melkoisen historiallinen sopimus. Kerrankin kunta-ala oli sopimassa itsenäisesti omista asioistaan, ei vain tyytymässä ja alistumassa muiden ohjaukseen ja määrittelyyn. Turha mainitakaan, ettei tämä ole tuottanut yhtä riemastuneita tunteita muiden alojen työmarkkinajohtajissa. Nähtäväksi jää, millainen vaikutus kunta-alan sopimuksilla on, toteutuvatko muiden työmarkkinajärjestöjen ennustamat katastrofit, vai jääkö kunta-alan sopimuksen vaikutukset sitä paljon suurempien katastrofien ja kriisien varjoon. Pitkän ja vaiherikkaan sovinnon haun jälkeen osapuolet nostivat kuitenkin esiin ratkaisuhakuisuuden ja osapuolien ymmärtämisen ja arvostamisen. Esiin nousi myös kunta-alan osaavan työvoiman saatavuus sekä pysyvyys, kisa yksityisen sektorin kanssa osaavista tekijöistä on kova.

Sopimuspaketti on moniportainen, osa korotuksista kohdennetaan kaikille, kun taas osasta neuvotellaan valtakunnallisesti ja osasta paikallisesti. Tässä lehdessä on pyritty avaamaan sopimuksen rakennetta hieman tarkemmin.

Vuoden vaihde tuo mukanaan suuren muutoksen hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa. Tätä muutosta ja sen ennakkointia on tässä lehdessä avattu useammassakin artikkelissa. Meidän teknisten asemamme muutoksessa, niin hyvinvointialueille siirtyvien, kuin kuntiin jäävienkin osalta ei ole itsestään selvä. Teknisten sopimuksen asemasta kuntakentän itsenäisenä sopimuksena neuvotellaan yhä sitkeästi eikä hyvinvointialueiden sopimuskokonaisuuskaan ole aivan niin valmis, kuin voisi olettaa ajan käydessä vähiin.

Kun työmarkkinajohtajan Lappeenrantaseminaarissa yhteisesti tunnistivat korona-ajan nostaneen kuntatekijöiden arvoa, ei JUKO:a keskustelussa edustanut puheenjohtaja muistanut mainita edustamiaan teknisiä laisinkaan. Ehkä me tekniset olemme hieinan hajanainen joukko? Me tiedämme meidän tehtävämme oleva yhdyskunnan toiminnalle kriittisiäkin, mutta ymmärretäänkö sitä? Ehkä meidän merkityksemme esiin nostamiseen ja ymmärretyksi tekemiseen tarvitaankin ihan meidän omaa panostamme?

Tämän lehden arvoihin kuuluu nostaa esiin moninaista tehtäväkenttäämme eri puolilla Suomea. Kiitos kaikille jäsenillemme lähettämistänne artikkeleista.

Lumisesta Etelästä iloista talven alkua toivottaen.

Kuva Marco Hannula

Puheenjohtajan palsta

Puheenjohtaja TIMO MATTILA

Muistoja kesästä ja syksystä

Kesä on vaihtunut syksyksi ja talvi alkaa ottaa otetta ulkona. Järvet ovat jäätymässä ja ensimmäiset lumisateet ovat käsillä. Kevät oli hyvin viileä suorastaan kolea, kasvimaalla kaikki kasvit kasvoivat hyvin kituliaasti. Ehdin jo ajatella, että viljelypalstalta emme juurikaan saa satoa. Tämä ei onneksi pitänyt paikkaansa. Kesän aikana lämmin ilma valtasi jälleen Suomen ja saimme nauttia lämpimästä ja jopa helteisestä kesästä. Kasvit pitivät nähtävästi viileästä keväästä ja juurtuivat kunnolla viileän sään ansiosta. Lämmön saapuessa ne hurahivat hyvään kasvuun ja syyskesän ja syksyn aikana saimme taas palstalta kunnollisen sadon. Monivuotisista kasveista raparperit, mansikat, vadelmat ja herukat tuottivat jo jonkin verran satoa, ensi kesänä on jo odotettavissa enemmän marjoja. Vihanneksista kesäkurpitsat, salaattit, juurekset ja perunat tuottivat kunnan sadon. Syksyn aikana laitoin palstan uinumaan talveksi, odottelemaan seuraavaa kasvukautta. Monivuotisille kasveille laitoin

jänissuojia, jotta rusakot eivät järsisi kaikkia kasveja, jotka niille muutoin kelpaisivat.

Vietimme taas kesäloman heinä-elokuussa Hankasalmella vuokramökillä. Paikka on rauhallinen ja mieli lepää luonnon rauhassa. Mustikoita keräsimme aivan mökin vierestä ja niitä oli runsaasti. Löysin hyvän kantarellipaikan lähistöltä ja saimme laitettua niitä pakkaseen asti. Mökki sijaitsee Kynsiveden rannalla. Kynsivesi kuuluu Rautalammenreittiin ja on hyvin kalaisa järvi. Rautalammen reitti laskee Laukaan kautta Leppävedelle ja sitten Päijänteeseen. Kalastelin järvellä jigeillä, uistelemalla, virvelöimällä sekä mato-ongella. Saaliiksi sain kuhaa, ahventa ja haukea, ruokakaloiksi. Laitoin lomalla yhtenä iltana myös muikkuverkot järveen ja kun aamulla nostin verkot, saimme toista sankollista muikkuja. Verkkojen puhdistamisessa ja muikkujen perkaamisessa menikin koko aamupäivä. Paistoin osan, loput laitoin pakkaseen ja toin osan pakasteena kaupunkiin. Mökkielämä on nautinnollista verrattuna normaaliin kerrostaloasumiseen.

Tehtävänä pääluottamushenkilö

Jyväskylän kaupungin JUKO/KTN:n pääluottamusmies **Pekka Kupari** jäi keväällä lomalle ja siirtyi syyskuun alussa oloneuvokseksi. Olen toiminut varapääluottamusmiehenä jo useamman vuoden. Pekan siirtyessään eläkkeelle, siirryin hoitamaan Jyväskylän kaupungin henkilöstön asioita TS:n osalta pääluottamusmiehenä. Pekalla oli sovittu käytettäväksi 1,5 päivää luottamusmiestehtävään ja minulla katsottiin olevan periaatteessa sama aika luottamusmiestehtävään. Jyväskylä on suuri kaupunki ja työntekijöitä kaupungissa on ennen hyvinvointialueelle siirtymisiä noin 7 000 henkilöä. Tästä johtuen pääluottamusmies joutuu tai saa osallistua eri johtoryhmien, yhteistyöryhmien, sekä muiden työryhmien toimintaan. On hyvä asia, että on mukana eri työryhmissä. Näin pysyy ajan hermolla eri yksiköiden toiminnasta sekä siitä, miten jäsenien asioita niissä hoidetaan.

Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa tammikuun alussa 2023. Osa kuntien

Kuva Carmen Nguyen

JUKO:n luottamushenkilöistä siirtyy hyvinvointialueille. Näin tapahtuu myös Jyväskylän kaupungissa. Meillä on tällä hetkellä kolme pääluottamushenkilöä JUKO:ssa, joista kaksi on päätoimisista ja yksi osa-aikainen. Yksi heistä toimii OAJ:n pääluottamusmiehenä OVTES:n osalta. Toinen hoitaa KVTES:n, SOTE:n ja LS:n sekä kolmas TS:n. JUKO:n KVTES, SOTE ja LS pääluottamushenkilö siirtyy hyvinvointialueelle. Osa hänen edustettavista jäsenistä jää Jyväskylän kaupungin palvelukseen. Keskustelimme KVTES:n, SOTE:n ja LS:n pääluottamushenkilön kanssa, miten luottamushenkilöasiat hoidetaan jatkossa Keski-Suomen hyvinvointialueen aloittaessa vuoden vaihteessa. Kaupunkiin jäävistä JUKO:n KVTES:n henkilöistä ei kukaan halunnut toimia pääluottamushenkilönä, kaksi henkilöä toimii luottamusmiehenä tällä hetkellä. Pitkän pohdinnan jälkeen suostuin toimimaan pääluottamushenkilönä, toimialueena KVTES, TS ja LS.

Henkilöstötoimistossa pidimme henkilöstöpäällikkö **Arja Aroheinän** ja JUKO:n KVTES pääluottamushenkilön **Heljä Siitarin** kanssa luottamushenkilön asettamis- ja ajankäytöneuvottelut. Luottamushenkilöiden käytettävissä oleva työaika lasketaan siten, että yksi päivä vastaa jokaista 105 edustettavaa henkilöä luottamusmiestoiminnan piirissä. Laskelman perusteella päädyimme siihen, että JUKO:n pääluottamushenkilöllä olisi vuodenvaihteen jälkeen 4,5 päivää viikossa käytettävissä luottamusmiestoimintaan. Sovimme, että toinen KVTES:n luottamushenkilö saa puoli päivää viikossa tai päivän kahdessa viikossa käytettäväkseen luottamushenkilötehtävään. Tämän takia sovittiin, että allekirjoittaneelle jää 4 päivää viikossa työaikaa käytettäväksi luottamusmiestoimintaan. Siirtyessäni pääosin pääluottamushenkilöksi, tulee uusi työpaikkani olemaan Jyväskylän kaupungin konsernihallinto ja

henkilöstöpalvelut. Työpaikkani siirtyy Rakentajantalolta Järjestöjentalolle, josta Jyväskylän kaupunki on vuokrannut tilat pääluottamusmiehille ja työsuojeluvaltuutetuille. Esimieheni vuoden vaihteen jälkeen on henkilöstöpäällikkö Arja Aroheinä.

JUKO:n luottamushenkilöiden toimintakausi jatkuu heinäkuun loppuun ja luottamushenkilövaalit järjestetään maaliskuun loppuun mennessä. Valituksi tulleet luottamushenkilöt valitsevat keskuudestaan pääluottamusmiehen. Tämä vie aikaa, joten ehdokkaiden asettaminen tulee aloittaa tammi-helmikuun vaihteessa. JUKO:n luottamushenkilöt valitaan kolmeksi vuodeksi, toimintakausi alkaa 1.8.2023 ja se päättyy 31.7.2026. Asetun luottamusmieksivaaleissa ehdolle luottamusmieheksi ja toivon pääseväni jatkossakin pääluottamusmieheksi.

Pääluottamushenkilöksi asettumiseni muuttaa viherrakennuttamisen toimintaa Jyväskylän kaupungilla. Kevät-kesällä Viherpalvelut yritti saada kolmatta viherrakennuttajaa Jyväskylän kaupungille. Tulossa on suuria rakennuskohteita, mm. Tourujoen ja myöhemmin Kirkkopuiston kunnostus, jotka tulevat molemmat sitomaan yhden rakennuttajan koko työpanoksen. Täyttölupaa uudelle viherrakennuttajalle ei myönnetty. Nyt, tilanteen muuttuessa, saimme neuvottelujen jälkeen täyttölupaa uudelle viherrakennuttajalle tai millä nimikkeellä hän nyt tulee töihin. Jatkossa minulla on periaatteessa 1 päivä viherrakennuttamisen työtehtäviä. Tästä johtuen, en juuri pysty rakennuttamaan laajoja kohteita, vaan ne tulevat olemaan pieniä kohteita. Viherpalveluissa aloittaa uusi henkilö tammikuun alussa rakennuttamaan viheralueita. Pääsen opastamaan häntä uuteen työtehtävään.

Kaikille oikein rauhaisaa ja onnellista uutta vuotta 2023.

Kunta-alan sopimusratkaisu 2022–2025

Teksti JARI JÄRVI, SAMPO KILPELÄINEN ja TOMAS WASS
Tekstiä päivitetty toimituksessa KT:n yleiskirjeiden 18–19 pohjalta

Sopimusratkaisu saatiin yllättävien vaiheitten jälkeen aikaiseksi. Sopimusratkaisun aikaansaaminen oli monen asian yhteistulos ja lakoiltakaan ei välttytty. Valtakunnansovittelijan johdolla ratkaisua ei saatu aikaiseksi, mutta sovittelulautakunnan historiallinen mukaantulo käänsi neuvottelujen suunnan kohti yhteistä sopimusta.

Teknisten sopimus ja sopimusuudistukset

TS-sopimus jatkuu vaikkakin sen olomuodosta tulevaisuudessa tullaan neuvottelemaan koko sopimuksen ajan ja tulevaisuudessa tähdätään yhteen tekniikanalan sopimukseen. TS-sopimukseen tuli palkkauslukuun maininta työpaikkaohjaajasta, jonka tehtävän vaativuus on otettava huomioon tehtäväkohtaista palkkaa arvioitaessa. Mitään muita suuria uudistuksia eivät sopimukset sisältäneet lukuun ottamatta perhevapaa uudistuksia, jotka integroitiin jokaiseen sopimukseen sisälle.

Palkankorotukset

Sopimuskorotukset ovat jokaiselle kunta-alan sopimukselle samansuuruiset ja sisältökin on samankaltainen. Lisäksi sopimuskaudella tulee toimimaan lukuisia työryhmiä, joista ensimmäisinä aloittavat hyvinvointialueille siirtyvien työntekijöiden asioita pohtivat työryhmät. Ne tulevat lähinnä pohtimaan sitä, kuinka eri sopimuksista tulevat henkilöstöryhmät liitetään uuden sotesopimuksen alle.

No mitäs me sitten saimme, vai saimmeko mitään?

Yleiskorotus 1.6.2022 lukien 2 %, jossa korotuksen suuruus on vähintään 46 euroa. Samalla korotetaan henkilökohtaisia lisä ja erillisiä kahdella prosentilla.

Keskitetty järjestelyerä 1.10.2022. Korotuksen suuruus on 0,53 prosenttia, josta keskitetysti käytettiin 0,03 prosenttia perhevapauudistukseen. Jaettavaksi jäi 0,5 prosenttia. Tämän järjestelyerän käytöstä sopijaosapuolien tuli neuvotella 1.10.2022 mennessä. KVTES-sopimuksen piirissä 0,5% korotus jaettiin yleiskorotuksena. Korotus koski henkilökohtaista palkkaa, sekä palkkausluvun 11§ mukaista henkilökohtaista lisää. TS-sopimuksessa KT, JUKO ja JAU sopivat, että keskitetystä

	Tehtäväkohtaiset vähimmäispalokat €/kk	
	1.6.2022 lukien	1.10.2022 lukien
Palkkaryhmä I	1 805,70	1 864,37
Palkkaryhmä II	1 987,78	2 147,32
Palkkaryhmä III	3 256,75	3 372,38

järjestelyerästä 0,02% käytettiin palkkaryhmien vähimmäistehtäväkohtaisten palkkojen korottamiseen 1.10.2022 lukien. Alla esitetyt tehtäväkohtaiset vähimmäispalkat sisältävät myös 1.10.2022 tulleen yleiskorotuksen.

Loppuosa keskitetystä järjestelyerästä jaettiin yleiskorotuksena. 0,48%:n korotus koski tehtäväkohtaista palkkaa, henkilökohtaista lisää, sekä erillisiä.

Yleiskorotus 1.6.2023 ja 1.6.2024 lukien, korotuksen suuruus molempina vuosina on 1,5 prosenttia. Paikalliset järjestelyerät ovat molempina vuosina 0,4 % suuruiset ja sisältävät työnantajaperälaudan, joten näiden käytöstä on luottamusmiesten aloitettava työntajan kanssa neuvottelut hyvissä ajoin.

Lisäksi kunta-alan sopimukset sisältävät takuulausekkeita, joilla turvataan se, että jos tiettyjen teollisuuden sopimusalojen palkat nousevat korkeammalle kuin kunta-puolen sopimusratkaisussa, ne korottavat myös kuntapuolen palkkoja. Mikäli hyvinvointialueille olisi sovittu Sote ry:n lakkojen lopettamiseksi korkeampi palkkaratkaisu kuin kunta-alalle, olisivat korotukset heijastuneet erikseen sovitulla tavalla myös kunta-alalle.

Kunta-alan viisivuotinen palkkaohjelma

Kunta-alan viisivuotisen palkkaohjelman 2023–2027 tavoitteena on paitsi

palkkausjärjestelmän kehittäminen, myös parantaa työvoiman saatavuutta erityisesti aloille, joissa on työvoimapula.

Korotukset ovat yhteensä viisi prosenttia. Palkkaohjelma koskee kaikkia sopimusaloja. Tässä tulee olla luottamusmiesten hereillä ja valmistautua tosiasiallisesti palkkausjärjestelmien kehittämisiin.

Vuoden 2023 kesäkuussa käytetään 1,2 prosentin suuruinen paikallinen järjestelyerä, jolla edistetään työvoiman saatavuutta, nostamalla tehtäväkohtaisia palkkoja ja henkilökohtaisia lisä.

Vuoden 2024 helmikuussa käytetään 0,4 prosentin suuruinen keskitetty erä tasopalkkajärjestelmän valtakunnan tason kustannuksiin. Mikäli erästä ei päästä yksimielisyyteen, käyttämätön osa siirtyy vuodelle 2025. Tieto erän toteuttamisesta annetaan 1.3.2024 mennessä.

Vuoden 2024 kesäkuussa käytetään 0,6 prosentin suuruinen paikallinen järjestelyerä, jolla edistetään mm. työvoiman saatavuutta, nostamalla tehtäväkohtaisia palkkoja ja henkilökohtaisia lisä.

Vuoden 2025 kesäkuussa käytetään 0,8 prosentin suuruinen paikallinen järjestelyerä, jolla edistetään työvoiman saatavuutta, nostamalla tehtäväkohtaisia palkkoja ja henkilökohtaisia lisä.

Vuonna 2026 paikallisen erän suuruus on 0,8 prosenttia ja vuonna 2027 paikallisen erän suuruus on 1,2 prosenttia. Erien käytötarkoitusta tarkennetaan myöhemmin.

Avainta sopimusratkaisu

Yleisesti voidaan todeta, että Avaintan neuvottelut olivat hankalat, koska kuntaneuvotteluiden vaikeudet heijastuivat niihin. Kuntapuolen riitelyn takia, Avainta-neuvottelut polkivat pari kuukautta paikoillaan. Sote ry veti samaa linjaa kuin kuntapuolella, ja neuvottelut rupesivat kunnolla luistamaan vasta, kun päädyttiin tekemään sopimusta ilman Sote ry:tä.

Sopimuskausi 1.5.2022–30.4.2025 (eli sama kuin kuntasopimuksissa)

Varsinaiset palkankorotukset pääosin samanlaiset kuin kuntasopimuksissa.

Eroina kuntasopimukseen, että ensimmäinen **yleiskorotus tuli takautuvasti 1.5.2022** alkaen ja **ensimmäinen järjestelyerä kuukautta myöhemmin (1.11.2022)** kuin kunnissa. Lisäksi Avaintan järjestelyerät ovat paikallisesti neuvoteltavia ja niissä on ns. työnantajaperälauta, jossa työnantaja päättää jaosta, jos neuvottelut eivät tuota tulosta.

Toisin kuin kuntapuolella Avaintaan ei saatu varsinaista palkkaohjelmaa, vaan **keskustasolla neuvoteltavat kehittämiserät**.

Palkankorotukset:

- Yleiskorotus 1.5.2022 sekamuotoinen: 46 €, kuitenkin vähintään 2 %
- Yleiskorotus 1.6.2023: 1,5 %
- Paikallinen järjestelyerä 1.11.2022 0,5 % (työnantajaperälauta)
- Paikallinen järjestelyerä 1.6.2023 0,4 % (työnantajaperälauta)
- Kolmannen vuoden palkantarkistukset neuvotellaan 15.3.2024 mennessä: mikäli ei yksimielisyyttä, voidaan sopimus irtisanoa päättymään 1.5.2024 lukien

Kehittämiserät:

- Neuvotellaan keskitetysti, kohdentamistavoitteena työvoiman saatavuuteen liittyvät toimenpiteet
- 1.6.2023 1,2 %
 - Kustannusvaikutteisiin tekstimuutoksiin: B-riviä ei enää sovelleta vuosilomamääräyksissä 1.4.2023 alkaen, kokemuslisämääräyksistä poistetaan rajoittavia tekijöitä
 - Lisäksi neuvotellaan mm. palkkaryhmien alarajakorotuksista
 - Neuvottelut liittotasolla 31.3.2023 mennessä (0,7 %)
- 1.2.2024 0,4 %
 - Palkkausjärjestelmäuudistuksen toteuttamiseen 0,3 % (palkkahinnoitteluliitteen kehittämistyö tms. palkkausjärjestelmän kehittäminen)
 - Pakollisen ryhmähenkivakuutuksen kustannusten kattamiseen 0,1 %
 - Neuvottelut liittotasolla 31.12.2023 mennessä

Tekstimuutoksia:

- Palkkauslukuun sekä työntekijän että henkilöstön edustajan **tiedonsaantioikeutta** määritteleviin pykäliin hieman enemmän jämäkkyttä.
 - Työaikaluvun **matka-aikaa** käsitteleviin pykäliin vastaavat kirjaukset koskien etätyöpäivänä tapahtuvaa matkustusta kuin läsnäoloissa.
 - **Varallaolokorvaus** 20–50 % (aikaisemmin 20–30 %). 50 % ei edellytä enää ns. asuntovarallaoloa.
 - **Hälytysraha** min. 19 € (aikaisemmin 7 €).
 - Vuosilomien **B-taulukko** poistuu käytöstä 1.4.2023 alkaen
 - **Raskausvapaan** palkallisuus 40 arkipäivää
 - **Vanhempainvapaan** palkallinen 32/32 ensimmäistä arkipäivää (aikaisemmin palkallinen isyysloma 9 pv)
 - **Luottamusmiehen ajankäytön täsmennys/soveltamisohje:**
 - Luottamusmiehen kiinteä vapautus työtehtävistä ensisijaisesti tarkoitettu tavanomaisten tai toistuvien luottamusmiest tehtävien hoitamiseen. Luottamusmiehelle voidaan myöntää määräajaksi lisää vapautusaikaa, jos tilapäisesti jokin tehtäväkokonaisuus vaatii merkittävästi luottamusmiehen ajankäyttöä ja jos sitä ei ole otettu huomioon kiinteässä vapautuksessa. Esim. yt-lain mukaisten muutosneuvotteluiden tai allekirjoituspöytäkirjan mukaisten järjestelyeräneuvotteluiden yhteydessä.
- HUOM! Palkallisena työlomana myönnetty lm-koulutus ei kuluta kiinteää vapautusaikaa.
- Työsuojeluvaltuutetun ajankäyttö/uusi sove:
 - Päätöminen työsuojeluvaltuutettu, jos vähintään 600 edustettavaa. (Aikaisemmin ei mainintaa siitä kuinka monta edustettavaa oikeuttaa tähän.)
 - Tosiasiallinen mahdollisuus hoitaa tehtäviä, määräaikaisen erityistarpeen vuoksi voidaan sopia kiinteän vapautusajan lisäksi tilapäisestä lisävapautusajasta.

KTK:n edustajakokous pidettiin Helsingissä 16.11.2022

Teksti EVA-LISA KARLSSON | Kuvat KTK ja JARI LEHDONKIVI

Edustajakokouksen yhteydessä Akavan uusi puheenjohtaja Maria Löfgren esittäytyi. JUKO:n toiminnanjohtajana Maria on toki tullut tutuksi ktklaisille, mutta nyt kyseessä oli hänen ensimmäinen vierailunsa uudessa tehtävässään. Tervehdyspuheessaan Maria peräänkuulutti keskustelukulttuurin muutosta ja avoimuutta, onnistumisia on nostettava esiin ja kipeistäkin asioista on kyettävä yhdessä puhumaan. Maria tunnusti myös kantavansa huolta järjestäytymisasteen haasteista, erityisesti nuorten tilanteesta ja totesi, että ammattiyhdistystoiminta nostetaan järjestöjen yhteistoiminnalla. Tulisi pyrkiä vähentämään raja-aitoja ja vastakkainasettelua järjestöjen välillä. Asioita ei ajeta järjestelmän vuoksi, vaan siksi, että ihmiset voisivat paremmin.

Jarmo Latva-Lusalle (KTL) myönnettiin kultainen ansiomerkki tunnustuksena ja kiitoksena KTK:n yhteisön hyväksi tekemästä vastuullisesta ja rakentavasta työstä. Kuva Ari Lehdonkivi

Akavan uusi puheenjohtaja Maria Löfgren esittäytyi kokoukseen osallistuneille ja kertoi suuntaviivoja tulevaan. Kuva KTK

Tekniset huomioitava hyvinvointialueilla

Perinteiseen tapaan KTK julkaisi edustajakokouksessaan kannanoton. Kokouskannanoton ajankohtaisuuden vuoksi julkaisemme sen kokonaisuudessaan.

Tekniikan sopimuksen piirissä olevasta henkilöstöstä osa (mm. palo- ja pelastustoimi ja sairaalatekniset) siirtyy hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Siirrosta uuteen sopimusympäristöön ei ole vielä sovittu mitään, joten aika käy auttamattomasti vähiin.

Hybridikokouksen kokousohallistujia. Kuva KTK

KTK:n edustajakokous edellyttää, että sovellettava uusi työ- ja virkaehtosopimus on oltava valmiina, kun henkilöstö siirtyy hyvinvointialueille. Hyvinvointialueille siirryttäessä on myös palkkaharmonisointi tehtävä samassa aikataulussa muiden sinne siirtyvien henkilöstöryhmien kanssa.

Valitettavasti olemme saaneet tietoomme, että osan hyvinvointialueille siirtyvien viranhaltijoiden/työntekijöiden virkoja ja tehtäviä on jo lakkautettu peruskunnissa. Henkilöstö ei tiedä, missä tehtävässä hyvinvointialueella aloittaa, vai aloittaako ollenkaan. Tämä on vastoin lainsäädännön mukaista liikkeenluovutusta. Edustajakokous edellyttää kunnilta ja hyvinvointialueiden

työnantajilta ryhtiliikettä ja toimimaan lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

KTK:n keskiviikkona 16.11.2022 kokoonnutunut edustajakokous haluaakin muistuttaa, että kuntien peruspalvelurakenteen muuttumisen myötä on kunnissa olevaa teknistä sopimusta kehitettävä vastaamaan muuttunutta tilannetta. Teknisen puolen työvoiman saatavuus on vaikeutunut huomattavasti. Teknisen sopimuksen kehittäminen edesauttaa kuntien teknisen työvoiman saatavuutta.

Lisätietoja:
Puheenjohtaja Sari Estilä
045 310 6797
sari.estila@ktk-ry.fi

Merkillinen

Teksti ja kuva JARMO LATVA-LUSA

Aloitin työt Kauhajoen kaupungin Teknisen osaston palveluksessa 5.8.2002. Työnimikkeellä hallimestari, kuten oli koko työssäoloajanani. Tuosta työstä jäin eläkkeelle 1.9.2019.

Kuntien Teknisten Liittoon KTL, liityin saman tien silloin 5.8.2002, samalla tietysti KTL:n paikallisyhdistyksen jäseneksi ja sen myötä KTK:n jäseneksi.

KTN Suupohjan paikallisyhdistyksen puheenjohtajana toimin vuosina 2003–2019. Pohjanmaan Kuntien Tekniset (POKT) hallituksen jäsenenä olin vuosina 2003–2019 ja Pohjanmaan Kuntien Tekniset puheenjohtajana vuosina 2005–2019. KTL:n liittohallituksen jäsenenä olin vuosina 2005–2015 ja KTL:n puheenjohtajana 2015–2019. KTK:n hallituksen jäsenenä toimin vuosina 2015–2019, samoin kuin KTN:n hallituksen jäsenenä.

Edellä hiukan taustaa eri tehtävistä, joissa olen ammattiliittoon kuuluvana jäsenenä ollut. Kun liityin ammattiliittoon ensimmäisenä työpäivänäni, kun kaupungin palveluksessa aloitin, se oli itsestään selvä asia. Silloinen esimieheni ei edes ehtinyt kysyä asiasta, kun jo itse otin liittymisen puheeksi. Hän toimi silloin KTN:n Suupohjan yhdistyksen puheenjohtajana. Kun lomake oli allekirjoitettu, hän tuumasi ”Tervetuloa mukaan toimintaan ja seuraavassa vuosikokouksessa sinusta tehdään yhdistyksen puheenjohtaja”. Siitä se sitten alkoi minun ”urani” ammattiyhdistys maailmassa. Kiinnostunut olin asioista ja ilmeisesti siten helppo ”saalis” toimintaan.

Olin toki kuulunut ammattiliittoon tuotakin ennen Vaasassa asuessani ja siellä työelämässä olleena. Muun muassa Metallin-, Kemian-, ERTOn- ja PAM -liittoihin. Olinpa jonkin aikaa YTK:n jäsenkin, kunnes minulle selvisi, ettei heiltä saakaan apua, jos työpaikalla tulee ristiriitoja.

Tuosta liittymisestä alkaen olen saanut olla tekemisissä erilaisen henkilökunnan kanssa, ja heitä on aikas paljon ja ympäri Suomea. Silloin, vuonna 2002 en vain olisi uskonut, jos joku olisi sanonut minulle, mitä minulla on edessäni ay-saralla. En ajatellut, että joskus olisin liiton ”yläkerran” tehtävässä, omalta osaltani asioita eteenpäin viemässä. Aina ei ole asioista oltu samaa mieltä, mutta eteenpäin niitä on yhteisymmärryksessä kuitenkin viety. Monessa paikassa olen nuiden tehtävien myötä saanut käydä, monissa kokouksissa istua, tutustua korkeissakin asemissa oleviin henkilöihin. Kokouksien myötä kokouskäytäntöihin ja päätöksien tekoon oppia saanut. Seminaareihin osallistumalla tietoa asioista tullut joskus yli omankin tarpeen, aina niistä on kuitenkin jotain jäänyt mukaan tuotavaksi ja omaan tehtävään sovellettavaksi.

Mitä tuo kaikki on minulle antanut? Kuten tuossa edellä jo mainitsin, olen saanut tutustua moniin erilaisissa tehtävissä ja elämäntilanteissa oleviin henkilöihin. Osaan henkilöistä on tullut läheisemmät ystävyys-suhteet, kehenkään ei kuitenkaan epämiellyttäviä suhteita. Eikä näistä tehtävistä vielääkään ole eroon päässyt. Onko sitten tuota tahtoakaan niin paljon ollut eroamiseen, kun edelleenkin yhdistyksessä toimin, joskin vain hallituksen varajäsenenä. Uusia henkilöitä kun ei vaan nykyään enää toimintaa mukaan saa.

Kuinka mukavaa toiminnassa mukana olleena on ollut ja vieläkin tuntuu olevan.

Otsikon mukaan olen nyt sitten ”merkillinen” mies, kolme merkkiä olen saanut rintapieleen sijoittaa. Akavan, KTK:n ja KTL:n merkit, joista kultaista ovat KTK:n ja KTL:n merkit.

En kuitenkaan nuiden merkkien vuoksi ole aikoinaan liittoon liittynyt, vaan yhteisten asioiden hoitamisen ja eteenpäin viemisen takia.

*Hyvät Ystävät, pidetään toisistamme ja itsestämme hyvää huolta.
Jarmo Latva-Lusa*

Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa 1.1.2023, mikä muuttuu?

Teksti JARMO NUMMENPÄÄ

Historiallinen liikkeenluovutus SoTePe

1.1.2023 tapahtuu Suomessa historian suurin liikkeenluovutus. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävissä työskentelee yhteensä noin 222 000 henkilöä. Hyvinvointialueiden palvelukseen siirtyy liikkeenluovutuksilla noin 216 000 henkilöä 332 kunnasta tai kuntayhtymästä. Lisäksi noin 14 400 henkilöä jatkaa Helsingin kaupungin ja noin 27 000 HUS-yhtymän palveluksessa. Manner-Suomen kuntiin ja kuntayhtymiin jää henkilöstöä edelleen noin 209 000. Henkilöstö siirtyy vanhoina työntekijöinä ja säilyttää siirtymähetkellä voimassa olevat työ -tai virkasuhteeseen liittyvät oikeudet ja velvollisuudet.

Tämä tarkoittaa sitä, että KTL ry jäsenistöä tulee siirtymään tässä liikkeenluovutuksessa hyvinvointialueiden työntekijöiksi.

Miten TES-sopimukset?

Vuodenvaihteen jälkeen hyvinvointialueilla, HUSissa ja Helsingissä (Uudenmaan erilliskorjaus) tullaan soveltamaan seuraavia työehtosopimuksia HYVTES, SOTE-sopimus, LS ja OVTES. KVATES tulee vaihtumaan HYVTES:n hyvinvointialueilla, HUSissa ja Helsingin kaupungin SoTePe-alueella, kunhan sitä koskevat neuvottelut saadaan KT:n kanssa valmiiksi. TS osalta hyvinvointialueille siirtyvät tulevat vaihtamaan HYVTES:n alle, näillä näkymin omaksi liitteekseen. Eli vuoden vaihteen jälkeen ainakin sairaalatekniset ja puhtauspalvelujen sekä ruokapalvelujen esimiehet sekä pelastuspuolen henkilöstö ovat SoTePe-sektorilla HYVTES:n alla. Lisäksi hyvinvointialueilla, HUSissa ja Helsingin kaupungilla SoTePe-sektorilla työskentelevät varhaiskasvatuksen opettajat jatkavat OVATES alla koska näin on kirjattu OVATES:n soveltamisala kohtaan (OVATES:n osio G:n soveltamisala 1 § 1 mom.).

HYVTES sopimuksen osalta neuvottelut KT:n kanssa ovat saamani tiedon mukaan vasta käynnistymässä tätä kirjoittaessani marraskuun alkupäivinä ja voimaan sen pitäisi tulla 1.1.2023. Ihan copy paste -menetelmällä KVATES -> HYVTES sopimus vaihtoa ei voida kuitenkaan tehdä. Siinä pitää neuvotella hyvä ja toimiva ratkaisu niiden työntekijöiden osalta, jotka muutoksessa vaihtavat TS-sopimuksesta HYVTES:n alle. TS-sopimus kun on ollut ennen kaikkea palkkausliitesopimus, joka on tarvinnut aina rinnalleen KVATES:n.

Entä luottamusmiehet ja työsuojeluvaltuutetut?

Henkilöstö siirtyy vanhoina työntekijöinä ja säilyttää siirtymähetkellä voimassa olevat työ -tai virkasuhteeseen liittyvät oikeudet ja velvollisuudet. Eli luottamusmiehet jatkavat luottamusmiehinä uudessa organisaatiossa seuraaviin vaaleihin saakka ja korkeintaan voi tulla tarve täydennysvaaleille, koska osa jukolaisista luottamusmiehistä jää peruskuntiin muutoksessa. Hyvinvointialueiden, HUSin ja Helsingin kaupungin SoTePe-alueen jukolaisia luottamusmiehiä järjestettäessä ja mahdollisia täydennysvaaleja järjestettäessä tulee pitää mielessä edelleen voimassa oleva nk. Lonka-sopimus (KT Yleiskirje 7/14), joka takaa KTN taustaisille luottamusmiespaikoja edelleen saman määrän kuin KTN:llä oli yhdistymishetkellä JUKO kanssa 2013.

Työsuojeluvaltuutettujen osalta suora jätke vanhoina työntekijöinä ja säilyttäen siirtymähetkellä voimassa olevat työ -tai virkasuhteeseen liittyvät oikeudet ja velvollisuudet ei olekaan kaikkialla ihan niin selvää luin luottamusmiesten kohdalla. Joillakin hyvinvointialueilla työnantaja on lähtenyt suunnittelemaan kokonaan uusia työsuojeluvaaleja ja tähän on mielestäni suurin syy KT:n epäselvä viestintä asiasta. Työturvallisuuskeskuksen Kuntaryhmä on marraskuun alun tiedon mukaan julkaisemassa lähtöleikkauksessa videota ja ohjetta asiasta. Ohjeessa kerrotaan, millaisissa tilanteissa järjestetään täydennysvaalit tai uudet vaalit ja milloin vaaleja ei tarvita lainkaan. Lisäksi KT:n Työsuojelun yhteistoimintaryhmä TYRY on antamassa lausuntoa toimintavasta hyvinvointialueiden työsuojelun järjestämisestä. Tilanne on aiheuttanut suurta epätietoisuutta monelle hyvinvointialueelle siirtyville työsuojeluvaltuutetuille.

Istuuko KTK ry:n ja KTL ry:n nykyinen organisaatorakenne tulevaan SoTePe muutokseen?

Tätä asiaa on pohdittu ainakin PKTL ry piirissä syksyn aikana. Toiminta-alueellamme osa jäsenistä tulee jäämään peruskuntiin ja osa siirtymään eri hyvinvointialueille. Tämä tarkoittaa ainakin tarvetta päivittää liiton jäsenrekisterissä olevia tietoja työnantajan osalta ja myös mahdollisen työntekijän työnantaja-sähköpostin suhteen. Samalla olisi hyvä muistaa tarkistaa jäsenrekisteriin voimassa oleva siviili sähköpostiosoite ja puhelinnumero.

Hyvinvointialueiden toiminnan aloittaminen 1.1.2023 tarkoittaa niiden suuren maantieteellisen koon takia usein sitä, että alueella voi olla jäseniä useasta eri paikallisyhdistyksestä. Tekniikka ja Terveys KTN ry lähetti asiasta toimintaohjeen syyskuun lopulla ja tässä kirjeessä ohjeistetaan nyt erityisesti Tekniikka ja Terveys KTN ry paikallisyhdistyksiä.

Tekniikka ja Terveys KTN ry Hyvinvointialueella toimivat paikallisyhdistykset

Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa 1.1.2023. Tämä tulee vaikuttamaan Tekniikka ja Terveys KTN:n jäsenten työyhteisöihin ja työntekopaikkoihin. Työssäkäyntialueet voivat muodostua erittäin laajoiksi.

Jotta paikallinen edunvalvonta sujuisi jatkossakin katkeamattomana on tarkoituksenmukaista, että hyvinvointialueella toimiviin KTN paikallisyhdistyksiin liitetyt jäsenet kootaan samaan paikallisyhdistykseen. Olisi suotavaa, että samaan hyvinvointialueeseen kuuluvat jäsenet eivät kuuluisi eri paikallisyhdistyksiin.

Tekniikka ja Terveys KTN ry suosittelee hyvinvointialueen suurimman kaupungin tekemään sääntömuutoksen ja lisäämään hyvinvointialueen toiminta-alueeseensa. Hyvinvointialueella olevat jäsenet tulisivat näin tämän yhdistyksen jäseniksi.

Alueen paikallisyhdistykset voivat sopia asiasta toisinkin. Hyvinvointialueelle on esim. mahdollisuus perustaa oma paikallisyhdistys.

Lisätietoja asiasta antavat: Sari Estilä, sari.estila@ktk-ry.fi, Jari Järvi jari.jarvi@ktk-ry.fi, Sampo Kilpeläinen sampo.kilpelainen@ktk-ry.fi, Tomas Wass tomas.wass@ktk-ry.fi ja Lauri Väänänen lauri.vaananen@ktk-ry.fi

Hyvinvointialueelle siirtyminen ei sinänsä muuta jäsenen edunvalvontaa, KTL:läisten jäsenten edunvalvonnasta tullaan huolehtimaan myös hyvinvointialueelle siirtymisen jälkeenkin, eikä edunvalvonnan jatkumisen vuoksi ole tarpeen vaihtaa liittoa. Kuitenkin, koska edunvalvonnan toteutuminen on jäsenillemme ensisijainen syy kuulua KTL ry:n paikallisyhdistykseen, on syytä seurata myös KTL ry:n paikallisyhdistysten toiminnan sujuvuutta suhteessa tuleviin hyvinvointialueisiin.

Pääkaupunkiseudun Tekniikan ja Erityisalojen Ammattilaiset KTL ry
Jarmo Nummenpää
hallituksen jäsen
työsuojeluvaltuutettu (kokoaikainen) HUS

Nyt on oikea aika suositella KTK:n jäsenyyttä!

Liittymis- ja jäsenhankintakampanjat ovat alkaneet

Liittymiskampanjan aikana 1.11.2022–31.1.2023 liittyneet uudet jäsenet saavat vapautuksen jäsenmaksuista liittymiskuukaudeksi ja sitä seuraaviksi kahdeksi (2) kuukaudeksi.

Uusien jäsenten ohella, haluamme palkita myös jäsenhankkijoita.

Liittymiskampanjan yhteydessä on käynnissä myös jäsenhankintakampanja, joka kestää vuoden 2023 loppuun saakka. Jäseneksi suositteleva saa palkinnoksi sähköisen Gogifin superlahjakortin, mikäli uusi jäsen on maininnut suosittelevan tiedot liittymislomakkeen täyttämällä. Lahjakortin arvo on 20 euroa jokaista hankittua jäsentä kohti (5 uutta jäsentä = 100 euron lahjakortti, 10 uutta jäsentä = 200 euron lahjakortti jne.) Lahjakortit lähetetään **sähköpostitse** kaksi (2) kertaa vuodessa kesäkuussa ja joulukuussa.

- Tukea jäsenhankintaan (syitä liittyä jäseneksi) ja liittymissivut löydät täältä: <https://www.ktk-ry.fi/jasenyys/liity-jaseneksi/>

Kuinka liittyä jäseneksi?

Liittyminen jäseneksi saattaa olla mielessä, mutta päättävä umpikujaan, kun liittymislomakkeen täyttäminen ei omin voimin onnistukaan. KTK:n sivuilla on ohjeistusta <https://www.ktk-ry.fi/@Bin/8980644/KTK+jasenhakemuksen+tayttoohjeet.doc> ja työpaikalla luottamusmies auttaa varmasti, mutta tässä on muutamia vinkkejä omatoimiseen liittymiseen.

Olet kuullut paikallisesta ammattiyhdistyksestä ja haluaisit liittyä sen jäseneksi. Kyseisen yhdistyksen nettisivuilla kuitenkin ohjataan sinut Tekniikan Asiantuntijat ry:n sivuille. Reitti on oikea, västele kuitenkin hakukoneen tarjoamia mahdollisia kuljetuspalveluyrityksiä.

Päästyäsi oikealle sivustolle valitaan ensin **JÄSENYYS** -välilehden alta **Liity jäseneksi**. Avautuvalla sivulla on linkki, joka vie sinut suoraan liittymislomakkeelle.

Lomakkeen täyttö alkaa omien henkilötietojen kirjoittamisella.

Henkilötietojen jälkeen kysytään koulutustaustastasi.

Koulutustietojen jälkeen pyydetään lisäämään työsuhteitasi koskevia tietoja.

Valitsemalla työnantajan nimen lomake syöttää osoitetietoja automaattisesti. Seuraavaksi sinun tulee kertoa työntekopaikan tiedot.

Lomake tunnistaa työpaikkalistan edellisessä kohdassa antamasi työnantajan mukaan. Listasta tulee huolella valita oma yksikkösi (lista saattaa olla pitkä ja joukossa voi olla vanhojakin organisaatioita-älä anna sen hämätä!)

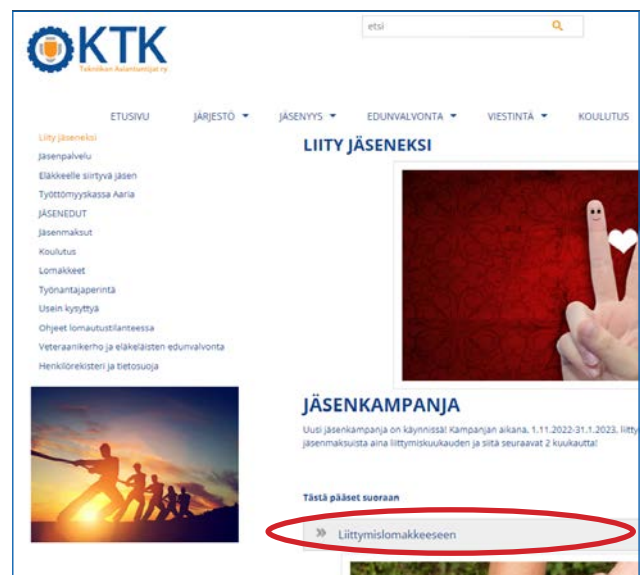
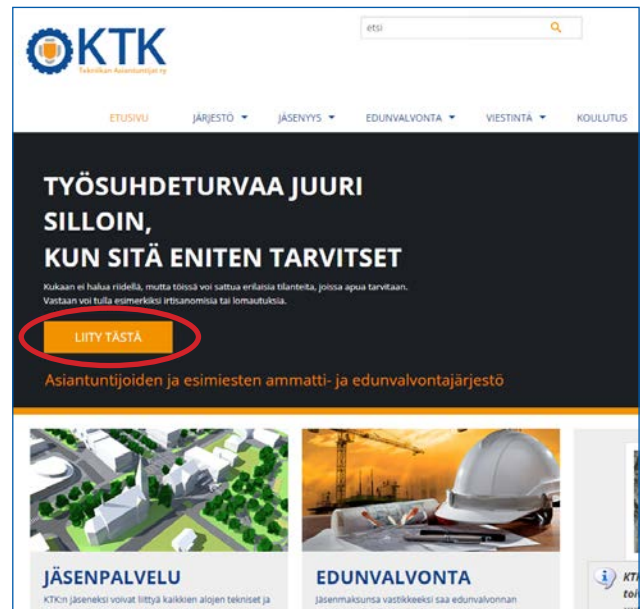
Seuraavaksi sinun tulee valita liitto, johon olet liittymässä.

Kerro koska haluat aloittaa jäsenyytesi. Merkitse liittymispäivä tähän, jos liittyminen tapahtuu esim. seuraavan kalenterikuukauden alussa tai myöhemmin.

Takautuvasti liittyminen ei ole mahdollista.

Sen jälkeen seuraavasta alavetovalikosta valitset liiton ja sen jälkeen kyseisen liiton paikallisyhdistyksen, jonka jälkeen kerrot vielä mikä KTK:n paikallisyhdistys alueella toimii. Tässä kohdassa saattaa syntyä haasteita. Tekniikan ja Eriyisalojen Ammattilaiset KTK ry:llä ei ole henkilöjäseniä, huolimatta siitä, että lomake vaikuttaisi siihen viittaavan. KTK:n jäseniä ovat paikallisyhdistykset ja henkilöjäsenet liittyvät siis paikallisiin yhdistyksiin. Lomakkeella tulee kuitenkin ensiksi valita jäsenjärjestöksi Tekniikan ja Eriyisalojen Ammattilaiset KTK ry.

Tämän jälkeen seuraavasta valikosta voit valita sen alueellisen yhdistyksen, johon haluat liittyä. Voit vapaasti valita minkä tahansa paikallisyhdistyksen, mutta koska kyseessä on nimenomaan ammattiyhdistys, kannattaa valita se paikallisyhdistys, jonka toiminta-alueella **työpaikkasi** sijaitsee. Jos siis työskentelet esimerkiksi pääkaupunkiseudulla, valitse pääkaupunkiseudun paikallisyhdistys, vaikka asuisitkin pääkaupunkiseudun ulkopuolella.

Kukaan ei halua riidellä,
 mutta **toïssä** voi sattua
 tilanteita, joissa tarvitset
 apua...

Liittymislomake

Liittymislomakkeen täyttöohje

Tähdellä (*) merkityt kentät ovat pakollisia.

Henkilötiedot

* Henkilötunnus	
* Sukunimi	
* Etunimet	
* Kutsunimetunimi	
* Osoite	
* Postinumero	
* Postitoimipaikka	
Kööpuhelin	
Työpuhelin	
* Sähköposti	
* Selin, että KTK-jäsenyyden hakeminen ei ole lähtevästä minulle tietoa jäsenedusta	
* Aluekoodi	valitse

Mielellään joku muu kuin työnantajan sähköposti.

Koulutus

* Koulutusaste	valitse
* Tutkinto	
* Oppilaitos	
* Tutkinnon suoritusvuosi	

Työsuhted tiedot

Virka-, tehtävä- tai ammatinimike	
Palkkasuhde	valitse
Työaika	valitse
Palvelussuhde	valitse
Minun tehtäväni sovellettava työ- tai virkaehtosopimus	valitse
Muu, mikä?	
* Työnantajan nimi	valitse
* Työnantajan lähiosoite	
* Työnantajan postinumero	
* Työnantajan postitoimipaikka	
* Työsuhte alkoi (pp.kk.vvvv)	

Jos et tiedä näihin vastauksia, niin kysy tulevan liittosi luottamusmieheltä.

Työsuhted tiedot

Virka-, tehtävä- tai ammatinimike	
Palkkasuhde	valitse
Työaika	valitse
Palvelussuhde	valitse
Minun tehtäväni sovellettava työ- tai virkaehtosopimus	valitse
Muu, mikä?	
Pakollinen kenttä * Työnantajan nimi	valitse
* Työnantajan lähiosoite	
* Työnantajan postinumero	
* Työnantajan postitoimipaikka	
Pakollinen kenttä * Työsuhte alkoi (pp.kk.vvvv)	

Työntekopaikan tiedot

Valitse valinta pudotusvalikosta * Työpaikan / yksikön nimi	Muu, mikä?
Työpaikan / yksikön nimi	
Työpaikan / yksikön lähiosoite	
Työpaikan / yksikön postinumero	
Työpaikan / yksikön postitoimipaikka	

Jäsenyys

Pakollinen kenttä * Haluan jäsenyyteni alkavan	
Pakollinen kenttä * Jäsenjärjestö	Valitse jäsenjärjestö
Pakollinen kenttä * Yhdistys	Valitse yhdistys
KTN paikallisyhdistys	
* Työttömyyskassa	☒ Liityn Työttömyyskassa Aariaan ☐ Olen jo Työttömyyskassa Aariaan jäsen ☐ En liity Työttömyyskassa Aariaan
Pakollinen kenttä * Kassan jäsenyyden alkupäivä	

KTN:n paikallisyhdistyksen osalta lomake ei valitettavasti tarjoa automatiikkaa. Eikä asiaan ole tarjolla edes logiikkaa, pääkaupunkiseudullakin toimii monta KTN:n paikallisyhdistystä. Paikallista KTN:n yhdistystä voit jäljittää täältä <https://www.ktk-ry.fi/ktn-ry/ktn-n-paikallisyhdistykset-ja-hy/>

Onneksi kohtaa ei ole pakko täyttää, voit siirtyä seuraavaan kohtaan kertomaan haluamastasi suhteesta työttömyyskassaan. KTK:n liitoilla työttömyyskassa on nimeltään Aaria. Työttömyyskassaan liittyminen on valinnaista, voit kuulua ammattiyhdistyksen ilman, että liityt työttömyyskassaan. Toki tällöin et saa työttömyyskassaan kuulumisen etujakaan mahdollisen tarpeen

sattuessa kohdallesi. Mikäli päätät liittyä kassaan, ilmoita jäsenyyden alkamisen päivämäärä.

Jos olet vaihtamassa jäsenyyttäsi toisesta liitosta voit kertoa sen seuraavaksi. Kentät eivät ole pakollisia, joten voit halutessasi jättää kertomattakin. Huomioithan kuitenkin, että jos olet vaihtamassa liittoa, etkä halua kuulua useampaan liittoon yhtäaikaaisesti, on sinun itsesi huolehdittava edellisestä liitosta eroamisesta. Sitä ei voi tehdä tällä lomakkeella.

Seuraava kenttä koskee jäsenmaksun suorittamista.

Valitse vaihtoehdoista toinen. Infopainikkeesta saat lisätietoa vaihtoehdoista.

Jäsentiedot ajan tasalle liiton jäsenrekisteriin!

Teksti JARMO NUMMENPÄÄ

Koska olet viimeksi käynyt tarkastamassa jäsentietosi KTK ry nettisivujen kautta? Onko työnantajasi vaihtunut? Oletko siirtynyt liikelaitoksen palvelukseen tai kunnallisen IN-HOUSE yhtiön palvelukseen? Siirrytkö vuodenvaihteessa hyvinvointialueen työntekijäksi? Oletko jäämässä tai jo jäänyt eläkkeelle?

Kaikki nämä ovat esimerkkejä muutoksista, jotka pitäisi muistaa viedä/muuttaa tietoihisi liiton jäsenrekisterissä.

Edunvalvonnassa ja paikallisyhdistyksen toiminnassa on olennaisen tärkeää tavoittaa kaikki jäsenemme aina silloin kun tilanne tiedottamista edellyttää. Tavoittaminen on kuitenkin haasteellista, jos jäsenrekisterissä tiedot eivät olekaan ajan tasalla. Tällöin jäsen saattaa jää vaille hänelle tärkeää tietoa.

KTK ry jäsenrekisteriä ylläpitää KTK ry:n jäsenpalvelu. Jäsenrekisterissä oleva jäsentieto on EU:n tietosuojalainsäädännön mukaisesti luokiteltu erityiseksi henkilötiedoksi. KTK ry:n rekisteriselosteesta voit lukea tietosuojasta ja henkilötietojesi käsittelystä lisää. <https://www.ktk-ry.fi/jasenyyshenkilörekisteri-ja-tietosuojaj>

Olemme koonneet tähän ohjeistusta, kuinka omien tietojen muuttaminen sujuu helpoiten. Osan tiedoistasi voit muuttaa itse KTK ry nettisivujen jäsenosion kautta, osan muuttamiseen tarvitaan yhteydenotto KTK ry:n jäsenpalveluun.

Mene KTK ry nettisivuille, osoitteessa www.ktk-ry.fi

Kuva 1. Mene kirjautumiskuvakkeen kautta eteenpäin kirjautumissivulle.

Kuva 2. Lue kirjautumisohjeet, jos et ole aikaisemmin käynyt sivulla. Täytä kirjautumisosio ohjeen mukaisesti. Jäsennumeron löydät jäsenkortistasi.

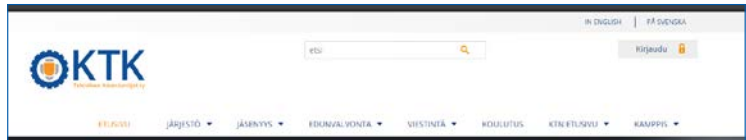
Kuva 3. Kirjautumisen jälkeen pääset varsinaiselle jäsenisivulle. Täältä löydät paljon hyödyllistä tietoa. Sivun vasemmasta yläkulmasta löydät oman nimesi ja sen perästä tekstin "Omat tiedot". Klikkaa omat tiedot kohtaa, jotta pääset näkemään omat tietosi.

Kuva 4. Nyt sinulle aukei Jäsentietosi muokkaus-sivu. Täällä voit muuttaa tärkeimpiä yhteystietojasi:

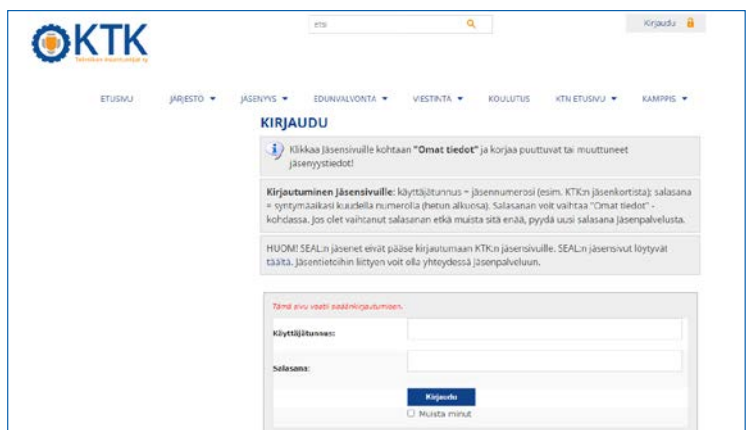
1. Lähiosoite
2. Puhelinnumerot
3. Sähköpostiosoitteet
 - on tärkeää, että tässä olisi myös muu kuin työnantajan sähköpostiosoite. Työtaistelutalanteissa työnantajan sähköpostiosoite saattaa lakata toimimasta.

Muiden tietojen muuttaminen vaatii yhteydenottoa KTK ry jäsenpalveluun.

Pidetään jäsentiedot ajan tasalla niin saat varmasti kaikki liittosi ja yhdistyksesi kutsut ja tiedotteet. Parhaiten ja nopeimmin saat ne pitämällä jäsentiedoissasi toimivan ja ajantasaisen sähköpostiosoitteen.

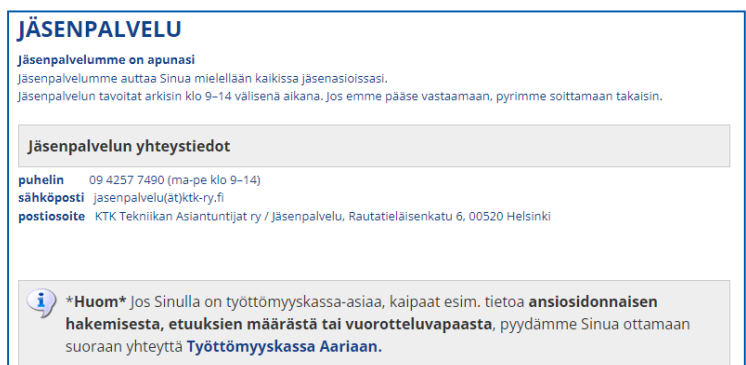
Kuva 1

Kuva 2

Kuva 3

Kuva 4

Vuoden alusta 1.1.2023 astuu uusia sopimuksia sekä suosituksia voimaan

Tekstin koonnut EVA-LISA KARLSSON

Kunta- ja hyvinvointialan ammattiyhdistyskoulutusta koskevia sopimusmääräyksiä ja henkilöstön osaamisen kehittämistä koskevan suosituksen uudistamisesta sekä kunta- ja hyvinvointialan työsuojelun yhteistoimintaa ja työsuojeluvaltuutetun ajankäyttöä sekä ansionmenetyksen korvaamista koskevista sopimusmääräysten uudistamisesta on neuvoteltu KT:n, JAU:n ja JUKO:n 8.6.2022 solmiman erillissopimuksessa sovitun erillisen asiakirjaliitteen mukaisesti. Myös Sote ry on hyväksynyt sopimukset, ja suosituksen sekä osallistunut yhteisten yleiskirjeiden valmisteluun.

Uusi työ- ja virkaehtosopimus ammattiyhdistyskoulutuksesta ja henkilöstön osaamisen kehittämistä koskeva suositus

Aiempi kunnallisen henkilöstön osaamisen kehittämistä koskeva suositus sekä työ- ja virkaehtosopimus ammattiyhdistyskoulutuksesta (2008) on nyt erotettu erilliseksi työ- ja virkaehtosopimukseksi ammattiyhdistyskoulutuksesta kunta- ja hyvinvointialalla ja kunta- ja hyvinvointialan henkilöstön osaamisen kehittämistä koskevaksi suositukseksi.

Uusi sopimus ja suositus korvaavat aiemman kunnallisen henkilöstön osaamisen kehittämistä koskevan suosituksen sekä työ- ja virkaehtosopimuksen ammattiyhdistyskoulutuksesta (2008). Uutta sopimusta ja suositusta sovelletaan kunnissa, kuntayhtymissä, hyvinvointialueilla ja hyvinvointiyhtymissä

<https://www.kt.fi/yleiskirjeet/2022/25/Tyo-ja-virkaehtosopimus-ammattiyhdistyskoulutuksesta-kunta-ja-hyvinvointialalla-ja-kunta-ja-hyvinvointialan-henkiloston-osaamisen-kehittamista-koskeva-suositus>

Työ- ja virkaehtosopimus ammattiyhdistyskoulutuksesta kunta- ja hyvinvointialalla

Uudessa koulutussopimuksessa on yhdistetty ammattiyhdistyskoulutusten korvaukset yhdeksi yhteiseksi ruokailukustannusten korvaukseksi. Vuoden 2023 alusta yhteistoiminta,

luottamusmies- ja työsuojelukoulutukseen osallistuville viranhaltijoille ja työntekijöille maksetaan allekirjoittajatahojen välillä vuosittain sopima ruokailukustannusten korvaus kultakin sellaiselta kurssipäivältä, jolta viranhaltijalle maksetaan varsinainen palkka tai työntekijälle suoritetaan ansionmenetyksen korvaus. Aiemmin työsuojelukoulutuksesta maksettu kurssikustannusten korvaus poistuu.

Uutena sopimukseen on kirjattu, että edellä mainittu ruokailukustannusten korvaus voidaan suorittaa myös koulutuksen järjestäjälle ruokailukustannusten korvauksena.

Osapuolet ovat myös osana kunta- ja hyvinvointialan ammattiyhdistyskoulutusta koskevia sopimusmääräyksiä ja henkilöstön osaamisen kehittämistä koskevaa suosituksen uudistamista sopineet, että vuoden 2023 aikana koulutustyöryhmä selvittää etä- ja hybridikoulutuksina toteutettavien ammattiyhdistyskoulutusten järjestämisestä järjestöille aiheutuvia todellisia kustannuksia sekä muiden sopimusalojen käytäntöjä etäkoulutuksesta maksettavien kurssikustannusten korvauksista.

Aiempaa sopimusta vastaavasti edelleen palkallisena voidaan myöntää yhteistoimintakoulutusta enintään kahdelta viikolta kalenterivuodessa, luottamusmieskoulutusta enintään 30 päivää kalenterivuodessa sekä työsuojelukoulutusta enintään kahdelta viikolta kalenterivuodessa. Vapautusta kurssille osallistumista varten on haettava vähintään kolme viikkoa ennen kurssin alkua.

Kunta- ja hyvinvointialan henkilöstön osaamisen kehittämistä koskeva suositus

Osaamisen kehittämistä koskevaa suositusta on uudistettu vastaamaan muuttunutta toimintaympäristöä. Suosituksessa on kuvattu jatkuvan oppimisen ja työssäoppimisen merkitystä muodollisen lisä-, täydennys- ja jatkokoulutuksen rinnalla.

Suositus koostuu kahdesta osasta. Ensimmäisessä osassa kuvataan henkilöstön osaamisen kehittämistä osana osaamisen johtamista, henkilöstön kehittämisen merkitystä henkilöstön saatavuuden turvaamisen näkökulmasta, muodollisen ja epämuodollisen oppimisen keinoja sekä oppimisen tukemista yksilö- ja työyhteisötasolla koko työuran aikana.

Suosituksen viimeisessä osassa käsitellään henkilöstön kehittämisen menetelmiä. Suosituksessa on kuvattu muun muassa KT:n ja pääsopijajärjestöjen yhteistä koulutusta, perehdyttämistä, mentorointia, ammatillista henkilöstökoulutusta sekä työssäoppimis- ja harjoittelujaksoja.

Kunta- ja hyvinvointialan työsuojelun yhteistoimintaa ja työsuojeluvaltuutetun ajankäyttöä ja ansionmenetyksen korvaamista koskevat työ- ja virkaehtosopimukset sekä työryhmä hyvinvointialueiden henkilöstön työhyvinvoinnin tukemiseen

Uusia työsuojelun yhteistoimintaa sekä työsuojeluvaltuutetun ajankäyttöä ja ansionmenetyksen korvaamista koskevia työ- ja virkaehtosopimuksia sovelletaan 1.1.2023 lähtien kunnissa, kuntayhtymissä, hyvinvointialueilla ja hyvinvointiyhtymissä. Uudet sopimukset korvaavat kunnallisen alan työsuojelun yhteistoimintasopimuksen (2008) ja työsuojeluvaltuutetun ajankäyttöä ja ansionmenetyksen korvaamista koskevan sopimuksen (2011). Työ- ja virkaehtosopimusten nimet on saatettu vastaamaan hyvinvointialueuudistusta.

<https://www.kt.fi/yleiskirjeet/2022/24/kunta-ja-hyvinvointialan-tyosuojelun-yhteistoimintaa-ja-tyosuojeluvaltuutetun-ajankayttoja-ansionmenetyksen-korvaamista-koskevat-tyo-ja-virkaehtosopimukset-seka-tyoryhma-hyvinvointialueiden-henkiloston-tyohyvinvoinnin-tukemiseen>

Uusien sopimusten voimaantulo kesken työsuojelukauden ei edellytä uusia ajankäyttöneuvotteluita, mikäli työsuojelun yhteistoimintaorganisaatioissa ei tapahdu oleellisia muutoksia ennen työsuojelukauden loppua 31.12.2025.

Kunta- ja hyvinvointialan työsuojelun yhteistoimintaa koskeva työ- ja virkaehtosopimus

Kunta- ja hyvinvointialan työsuojelun yhteistoimintaa koskevaa työ- ja virkaehtosopimusta on uudistettu vastaamaan paremmin muuttunutta toimintaympäristöä. Sopimuksen tekstiä on muokattu aiempaa sopimusta selkeämmäksi ja rakenteeltaan loogisemmaksi ja sopimukseen on päivitetty sukupuolineutraalit nimikkeet.

Yhteistoimintasopimuksen 2 §:n tarkennetuilla kirjauksilla halutaan korostaa työsuojelutyön ennakoivuutta ja tulevaan suuntaavuutta sekä huomioida kestävä kehitys edistäminen.

Yhteistoimintasopimuksen 3 §:n 3 kohta on tarkennettu vastaamaan työsuojelun valvontalain (44/2006) 26 §:ää lisäämällä yhteistoiminnassa käsiteltäväksi asiaksi työssä jatkamista tukevat kehittämistavoitteet ja -ohjelmat. Työsuojelun yhteistoiminnassa käsiteltävien asioiden esimerkeissä mainittua varhaista puuttamista on tarkennettu varhaisella tuella.

Yhteistoimintasopimuksen 5 §:ää on tarkennettu ja rakennetta selkeytetty, mutta se vastaa sisällöltään aiempaa sopimuskirjausta. Työsuojelun yhteistoimintaorganisaation määritelmää tarkennettiin tilanteessa, jossa työsuojelun yhteistoiminta on yhdistetty

muuhun edustukselliseen yhteistoimintaelimeen. Työsuojelun yhteistoiminta voidaan sopia yhdistettäväksi työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain (449/2007) 14 §:n mukaiseen yhteistoimintaelimeen. Tällaisessa muussa edustuksellisessa yhteistoimintaelimessä työsuojeluvaltuutettu edustaa työntekijöitä, kun käsitellään valvontalain 26 §:ssä tarkoitettuja asioita. Sopimuksen 5 §:ää tarkennettiin myös hyvinvointialueuudistuksen johdosta siten, että vaali toteutetaan Työturvallisuuskeskuksen asianomaisen toimialaryhmän erillisen vaaliohjeen mukaisesti. Lisäksi sopimusta tarkennettiin vastaamaan paremmin nykypäivän vaatimuksia lisäämällä kaksi- tai kolmitasoiseen yhteistoimintakokonaisuuteen palvelualue.

Yhteistoimintasopimuksen 7 §:ää tarkennettiin valvontalain mukaisesti koskien työsuojelupäällikön edellytyksiä toimia tehtävässään (muun muassa riittävää perehtyneisyyttä työsuojelusäännöksiin ja työpaikan olosuhteisiin).

Yhteistoimintasopimuksen 8 §:ää tarkennettiin valvontalain mukaisesti koskien työsuojeluvaltuutetun tehtäviä ja tiedonsaantioikeutta. Lisäksi päivitettiin sopimusviittaukset koskien varavaltuutetun sijaan tuloa työsuojeluvaltuutetun ollessa estynyt hoitamasta tehtäviään. Tästä on sovittu työsuojeluvaltuutetun ajankäyttöä ja ansionmenetyksen korvaamista koskevan sopimuksen 4 §:ssä ja kunta-alan yleisen virka- ja työehtosopimuksen IX luvun 2 §:n 2 ja 3 momentissa. Myös koulutusoikeutta koskevat sopimusviittaukset on päivitetty.

Yhteistoimintasopimuksen 9 §:n määräystä työsuojeluvaltuutetun osallistumisesta edustuksellisen yhteistoimintaelimen sekä työsuojelutoimikunnan toimintaan tarkennettiin. Muussa edustuksellisessa yhteistoimintaelimessä työsuojeluvaltuutettu edustaa työntekijöitä, kun käsitellään valvontalain 26 §:ssä tarkoitettuja asioita.

Yhteistoimintasopimuksen 10 §:ään muutettiin työsuojeluasiamies sukupuolineutraaliksi työsuojeluyhdyshenkilö-nimikkeeksi ja päivitettiin koulutusoikeutta koskeva sopimusviittaus.

Kunta- ja hyvinvointialan työsuojeluvaltuutetun ajankäyttöä ja ansionmenetyksen korvaamista koskeva työ- ja virkaehtosopimus

Työsuojeluvaltuutetun ajankäyttöä ja ansiomenetyksen korvaamista koskevaa työ- ja virkaehtosopimusta on uudistettu vastaamaan paremmin muuttunutta toimintaympäristöä. Sopimuksen tekstiä on muokattu aiempaa sopimusta selkeämmäksi ja rakenteeltaan loogisemmaksi.

Ajankäyttö Sopimuksen osalta olennaisin muutos on se, että 3 §:ään on lisätty soveltamisohje ajankäyttöneuvotteluissa huomioon otettavista asioista. Työsuojeluvaltuutetun ajankäytöstä sovitaan paikallisten neuvotteluosapuolten kesken. Neuvotteluja jatketaan perusteltujen esitysten ja aiemmasta työsuojelukaudesta tehdyn arvioinnin pohjalta, kunnes kompromissi/yhteisymmärrys ajankäyttökertoimesta saavutetaan.

Osapuolet korostavat, että ajankäyttökerron on muodostettava olosuhdetekijöiden pohjalta. Kertoimesta neuvoteltaessa on otettava huomioon kaikki 3 §:ssä mainitut työpaikan paikalliset olosuhdetekijät todettujen haitta-, vaara- ja kuormitustekijöiden lisäksi, esimerkiksi työpaikan alueellinen laajuus, työskentelypaikkojen lukumäärä sekä näiden välillä liikkumiseen tarvittava aika (esim. liikenteen ruuhkaisuus, huonot liikenneyhteydet).

Lisäksi osapuolet sopivat, että työsuojelun yhteistoimintaryhmä Tyry seuraa/selvittää sopimuskauden aikana sitä, miten työpaikan olosuhdetekijöitä on huomioitu ajankäyttökertoimesta sovittaessa. Tyry seuraa käytäntöjä, miten työsuojeluvaltuutetun vapautuksen riittävyttä työsuojelutehtäviin on työsuojelun yhteistoiminnassa arvioitu työsuojelukauden aikana.

Ajankäyttösopimuksen 6 § 3 mom. koskien työsuojeluvaltuutetulle maksettavaa erillistä kuukausittaista korvausta on muutettu vastaamaan KVTES:n sopimusmuutosta 2022–2025. KVTES:n IX luvussa on sovittu erillisestä kuukausittaisesta työsuojeluvaltuutetun korvauksesta 1.5.2022 lukien.

Työryhmä hyvinvointialueiden ja hyvinvointiyhtymien henkilöstön työhyvinvoinnin ja työkyvyn tukemiseen sopimuskaudella 2022–2025

Valtakunnansovittelija antoi 2.10.2022 sovintoehdotuksen koskien Sosiaali- ja terveysalan neuvottelujärjestö SOTE ry:n ja Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT:n välisen SOTE ry:tä koskevaa työriitaa. KT:n yleiskirjeessä 23/2022 on selostettu SOTE ry:n ja KT:n välisen työriidan ratkaisemiseksi tehdyn sovintoehdotuksen noudattamista kunta- ja hyvinvointialalla. Sovintoesitys sisältää KT:n

yleiskirjeessä 11/2022 esiteltyjen työelämän kehittämisen toimenpiteiden lisäksi työryhmäkirjauksen sopimuskauden ajaksi asetettavasta työryhmästä hyvinvointialueiden ja hyvinvointiyhtymien henkilöstön työhyvinvoinnin ja työkyvyn tukemiseksi 2022–2025. Työryhmän tehtävänä on arvioida hyvinvointialueiden ja hyvinvointiyhtymien henkilöstön työhyvinvoinnin, työkyvyn tuen ja työolojen parantamista edistäviä toimenpiteitä. Työryhmä toimii tiiviisti aiemmin työelämän kehittämisryhmän Tekryn ja aiemmin sovittuun yhteistoiminnallisen työelämän kehittämisen kokonaisuuden kanssa.

Työryhmän tavoitteena on tukea esihenkilötyötä ja muutosjohtamista, lisätä sote-alan houkuttelevuutta sekä vahvistaa rakentavaa, osallistavaa yhteistoimintakulttuuria ja luottamusta hyvinvointialueille.

Työryhmän tehtävänä on selvittää ja arvioida henkilöstön ja esihenkilöiden työkyvyn ja työhyvinvoinnin tilaa, seurata niiden kehittymistä työolotutkimusten pohjalta sekä tehdä kehittämisohdotuksia alan työolojen ja työhyvinvoinnin parantamiseksi. Lisäksi työryhmän tehtävänä on levittää hyviä työkykyjohtamisen ja vaikuttavan työterveysyhteistyön malleja.

Lisäksi työryhmä selvittää mahdollisuudet yhteisen koulutuksen luomiseen, jossa esihenkilötyöllä ja hyvällä johtamisella tuetaan työyhteisöä muutostilanteissa, myös hyvinvointialueille siirryttäessä. Osana hyvää johtamista huomioidaan myös työturvallisuus ja sen merkitys henkilöstön hyvinvoinnille. KT:n ja pääsopijajärjestöjen edustajista koostuvan työryhmän toiminta käynnistyy välittömästi.

Lähde: Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT yleiskirjeet 24 ja 25

Henkilövaihdoksia JUKOssa

JUKOn syysliittokokous valitsi 22.11. JUKOn hallituksen uudeksi puheenjohtajaksi Opetusalan ammattijärjestön OAJ:n puheenjohtajan **Katarina Murren**.

Lisäksi JUKOn toiminnanjohtajan tehtävään haetaan uutta tekijää Maria Löfgrenin tultua 14.11. valituksi Akavan uudeksi puheenjohtajaksi. JUKOn va. toiminnanjohtajana toimii rekrytoinnin ajan **Markku Kojo**.

Työhyvinvointia ja johtamista

Teksti JANI-PEKKA LEINO | Kuva MIKAEL AHLFORS

Meillä jokaisella on halu tulla johdetuksi työssään hyvin.

Työelämä muuttuu ennennäkemättömällä vauhdilla. Tämän takia työn ammattitaitovaatimukset ovat muuttuneet melkein joka alalla.

Kun työelämän muutokseen paketoidaan mukaan suomalaista työelämää vaivaava työvoimapula, sekä työelämän muut ajankohtaiset haasteet, emme voi kuin ihmetellä, miten pääsemme tässä rämesuossa eteenpäin. En kuitenkaan halua vaipua epätoivoon. Uskon vakaasti, että yrityksissä halutaan tilanteen kehittyvän parempaan. Työhyvinvointiin panostaminen näkyy positiivisesti liikevaihdossa ja tuloksessa.

Perheen ja työn yhteensovittaminen on meille monelle ajankohtaista arjessa. Miten tulisi suhtautua siihen, että työntekijä ei välttämättä sitoudukaan enää työnantajansa 100 %:sti? Tämä voi aiheuttaa päänvaivaa henkilöstönedustajille ja esihenkilöille, sillä erilaisten työsuhteiden muotoja on jo lähes joka lähtöön. Me arvostamme vapautta suunnitella työmme niin, että voimme esimerkiksi hoitaa lapsiamme tai

vanhempiamme itse. Tämä tekee työn suunnittelemiselle ja resurssoinnille aivan uudenlaisia haasteita. Toimialakohtaiset erot voivat olla suuria käytännön ratkaisuissa.

Monissa yrityksissä on onneksi herätty pohtimaan, kuinka työntekijöiden kokonaisvaltaista työhyvinvointia voitaisiin lisätä. Huoli on suuri ja akuutti, sillä työkyvyttömyyseläkkeiden määrä on kasvamassa varsinkin mielenterveys syiden osalta. Tämä näkyy huolestuttavana trendinä nuorten työntekijöiden kohdalla. Moni työnantaja tekee joustoja mielellään, sillä työhyvinvointiin panostaminen voi säästää merkittäviä summia.

Olen nähnyt urani aikana monenlaista esihenkilöä ja esihenkilötyötä. Koen, että suurimpia yksittäisiä kysymyksiä, minkä vuoksi tietyt alat ovat olleet esillä, johtuu siitä, että heillä työnjohtamisen kulttuuri ja tätä kautta osaaminen on heikkoa. Me kaikki haluamme tulla kohdetuksi ihmisinä, jolloin meitä pitää myös johtaa kuin ihmisiä. Meillä jokaisella on halu tulla johdetuksi

työssään hyvin. Vain ani harva meistä pitää autoritäärisestä johtamisesta, joten se ei myöskään toimi muualla kuin sellaisissa organisaatioissa, missä esihenkilön antamaa käskyä ei voi kyseenalaistaa.

Mitä laadukas johtaminen sitten tarkoittaa? Se on yksinkertaisuudessaan sitä, että esihenkilöllä on tilannetajua, kykyä huomioida ihmisiä, kykyä ymmärtää ihmisyydestä jotakin ja kykyä asettaa rajoja. Esihenkilön tulee olla aktiivisesti läsnä työntekijän arjessa, sekä palkita hyvistä asioista. Kiinnittämällä huomiota työhyvinvoinnin johtamiseen ja laadukkaaseen esihenkilötyöhön saavutetaan myös merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Voidaan sanoa, ettei yhdelläkään yrityksellä ole varaa jättää työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden johtamista toteuttamatta.

Yhteistyöllä voimme saavuttaa kaikille laadukkaamman ja paremman työelämän!

**Kirjoittaja toimii erityisasiantuntijana
Työturvallisuuskeskuksen kuljetus- ja logistiikka-aloilla.**

Pelastustoimen kiinteistötietohanke osana hyvinvointialueiden muodostamista - esimerkkinä Etelä-Karjalan pelastuslaitos

Teksti JUKKA VALTOAHO

Taustaa

Maakuntien tilakeskus perustettiin v. 2017 Sipilän hallituksen toimesta Senaatti-kiinteistöjen tytäryhtiöksi tehtävänään koota tietoja sairaanhoito- ja erityishuoltopiirien omistamista tiloista. Tietokantaan alettiin

lisätä myös tietoja kuntien omistamista sosiaali- ja terveydenhuollon, sekä pelastustoimen rakennuksista. Vuoden 2019 lopulla kaikki sairaanhoito- ja erityishuoltopiirit saivat käyttöönsä omia tietojaan *Modulo*-tilatietopalvelussa.

Toukokuussa 2021 ensimmäiset pelastuslaitokset liittyivät *Modulo*-tilatietopalvelun tuotantokäyttöön. Lokakuussa 2021 ensimmäiset hyvinvointialueet ottivat käyttöönsä *Modulon*.

Projektin aloitus

Etelä-Karjalan pelastuslaitos allekirjoitti 8.9.2020 Maakuntien tilakeskuksen laatiman pilottisopimuksen. Tilakeskuksen

vetämän pilottiprojektin keskeisimpiä tavoitteita oli mm.

- täydentää ja tarkistaa kuntien toimittamia pelastustoimea koskevia tietoja
- viimeistellä tilatietopalvelu vastaamaan pelastustoimen tilajohtamisen tarpeita
- kehittää ratkaisuja, jotka mahdollistavat tuen kansallisesti yhdenmukaisten julkisten pelastustoimen kiinteistöjen kiinteistöjohtamisen käytännöille ja kansallisesti vertailtaville tilatiedoille sekä kansallisille avainluville
- luoda alustava tilatietopalvelun käyttöönottosuunnitelma muille, kuin pilottiprojektissa mukana olleille pelastuslaitoksille

Projektin alkuvaiheessa sovittiin pilot-tivaiheeseen osallistuvien pelastuslaitosten kesken, että kiinteistötiedot pyritään keräämään kaikista pelastustoimen käytössä olevista rakennuksista, ei vain kuntien omistamista paloasemista. Tämä siksi, että jo alkuvaiheessa tunnistettiin tietokannan käyttömahdollisuus kansallisen pelastustoimen valmiuden suunnittelussa ja resurssien tunnistamisessa. Etelä-Karjalan tietokannassa on siis myös esim. sopimuspalokuntien omistamia tai vuokraamia rakennuksia, varastorakennuksia sekä harjoitus- ja koulutusrakennuksia.

Tilätietokannan perustaminen moduloon

Tilätietojen koonti Moduloon alkoi "hakemistoluettelon" rakentamisella, jonka perustana toimi kuntien aiemmin luovuttamat rakennustiedot. Jokaisen hyvinvointialueen kunnan alle kerättiin kaikki kunnan alueella sijaitsevien pelastustoimen rakennukset riippumatta omistajasta tai käyttäjästä. Niistä jokaisesta tarkistettiin pysyvä rakennustunus ja osoite.

Seuraavaksi olikin edessä työläin vaihe: Rakennusten pohjapiirustusten kerääminen. Piirustuksia pyydettiin kuntien rakennusvalvonnasta, kuntien toimitilayhtiöistä, sopimuspalokunnilta tai tahoilta, jotka vuokrasivat tiloja sopimuspalokunnille. Piirustukset pyrittiin saamaan mieluiten suoraan DWG-muodossa, mutta myös PDF-muoto kelpasi. Toimitetuista piirrosarjoista saattoi välillä puuttua jokin rakennuksen kerros tai sitten piirustukset olivat täysin väärästä rakennuksesta. Lopulta kuitenkin kaikista rakennuksista saatiin kuin saatiinkin pohjapiirustukset Moduloon. Ns. virtuaalipohjakuva laadittiin esim. varastorakennuksesta, joka on yhtä yhtenäistä tilaa ("seinät ja katto") ja jonka osalta riittää, että pinta-ala on oikein.

Käyttäjän tilat ja tilaluokat

Kun Maakuntien tilakeskus oli muokannut ja tallentanut lähetetyt pohjapiirustukset Moduloon, aloitettiin kunkin rakennuksen osalta käyttäjän (pelastustoimen) tilojen määrittely kustakin rakennuksesta. Enimmäkseen tämä oli helppoa, koska suurin

osa rakennuksista oli 100 %: sesti pelastustoimen käytössä. Lopuissa rakennuksissa käyttämiemme tilojen ulkopuolelle rajattiin mm. ensihoidon tai kunnan teknisen toimien käytössä olevia tiloja, parissa rakennuksessa ulkopuolelle jäi myös kunnan vuokra-asuntoja.

Tämän jälkeen oli vuorossa pikkutarkin osuus: Jokaisen rakennuksessa olevan huonetilan tilaluokan tarkistus. 1950-luvulla laaditussa pohjapiirustuksessa esiintyvä halokellari ei välttämättä ollut enää 70 vuoden takaisessa alkuperäiskäytössään. Tarkistaminen oli nopeinta ja helpointa tehdä siten, että pelastuslaitos sopi aina Teams-kokouksen sellaisen henkilön kanssa, joka tunsi ko. rakennuksen kuin omat taskunsa. Teamsissa sitten käytiin jokainen pohja- ja kerrospiirustus läpi huonetila huonetilalta.

Tilanne nyt

Etelä-Karjalassa kunnat ja hyvinvointialue käyvät parhaillaan neuvotteluja siitä, millaisilla hinnoilla hyvinvointialue tulee vuokraamaan kuntien omistamat pelastustoimen rakennukset. Raamit neuvotteluille

määrittää Valtioneuvoston asetus kunnan ja hyvinvointialueen välisen siirtymäkauden vuokrasopimuksen vuokran määräytymisestä vuosina 2023–2026. Vuokrasopimusneuvotteluissa hyödynnetään Moduloon koottuja tietoja, jotka siis ovat sekä hyvinvointialueen että kuntien käytössä (mikäli kunnat ovat tehneet käyttäjänsopimuksen Maakuntien tilakeskuksen kanssa).

Oman mausteensa asiaan tuo se erityispiirre, että Etelä-Karjalan pelastuslaitos on ollut ainoa pelastuslaitos Suomessa, jonka sopimuksen perusteella ei ole tarvinnut maksaa kunnille vuokraa käyttämistään tiloista. Vain Lappeenrannan kaupunki on tehnyt vuosittain pelastuslaitoksen kanssa ns. sisäisen vuokran järjestelmän mukaiset vuokrasopimukset, joita se voi käyttää em. siirtymäkaudella. Muut kunnat joutuvat laskemaan vuokraesityksensä vuokra-asetuksessa annettujen ohjeiden mukaisesti.

Jukka Valtoaho
Palopäällikkö
Sisäiset palvelut -vastuuyksikkö

Paalutettu Höyhen

Teksti TIMO MATTILA | Kuvat JARMO TOIKKANEN ja TIMO MATTILA

Paaluttaminen käynnissä. Kuva Jarmo Toikkanen

Matti Nykäsen muistomerkki Höyhen

- kuvataiteilija **Kaarina Kaikkosen** toteuttama
- taideteokseen kuuluu portaittainen jalusta, muistolaatta sekä jalustan päällä oleva höyhenä muistuttava taideteos
- höyhenen rakentuu useista suksenkaltaisista osista
- höyhenen keskiruodot mukailevat mäkihyppyrin kaarta ja muodostavat yhdessä ladun

Jalustan teko käynnissä. Kuva Jarmo Toikkanen

Valmis Höyhen. Kuva Timo Mattila

Höyhen valaistuna. Kuva Timo Mattila

Matti Nykäsen muistomerkki Höyhen paljastettiin

Mäkihypyn olympiavoittaja **Matti Nykäsen** muistomerkki Höyhen paljastettiin Jyväskylässä 7 päivä syyskuuta kello 15. Muistomerkin toteutti kuvanveistäjä Kaarina Kaikkonen ja se sijaitsee Hippoksen liikuntapuistossa Köyhänlammen rannalla. Jyväskylän kaupunginvaltuusto teki päätöksen muistomerkin toteuttamisesta syksyllä 2020. Jyväskylän kaupunki järjesti taideteoksesta kilpailun ja valitsi kuuden luonnoksen joukosta Kaarina Kaikkosen teoksen Höyhen toteutettavaksi. Taideteoksen paikaksi valikoitui Hippoksen liikuntapuisto, jossa sijaitsee Jyväskylän pääliikuntapaikat mm. jäähalli, monitoimihalli ja pesäpallokenttä. Hippoksen alue kehitysmässä huippu-urheilun keskittymäksi. Paljastustilaisuus oli kaikille avoin tapahtuma.

Taideteoksen jalusta on porrasmainen, jonka portailla on mahdollista istuskella. Jalustan päällä on taideteos, joka on höyhenen mallinen. Höyhen rakentuu useista vierekäisistä suksen kaltaisista osista. Jokaiseen sukseen on merkitty Matti Nykäsen saavutukset, jota hän saavutti urheilijaurallaan. Höyhenen keskiruodot mukailevat mäkihyppyrin kaarta ja muodostavat taideteoksen ladun. Ladun huipulla ovat Matti Nykäsen ensimmäisiä suksia muistuttavat suksat ja toisaalta ne symboloivat myös viimeistä hyppyä suuntautuneena taivasta kohti. Suunta huipulta ylöspäin antaa mielikuvan lentämisestä pois tästä maailmasta kohti toista ulottuvuutta.

Muistomerkin jalustaan on liitetty kiillotetusta graniitista toteutettu laatta, johon on kaiverrettu piirrosmaisesti nuoren Matti Nykäsen kasvot. Laatan olympiarenkaat on kullattu suomalaisella lehtikullalla. Taideteos on tehty ruostumattomasta teräksestä ja se painaa noin 56 000 kg.

Matti Nykäsen ura mäkihyppääjänä on yksi suomalaisen urheiluhistorian merkittävimmistä. Hän voitti kaikki kirkkaimmat arvokisamitalit, joita yksilöurheilija voi urallaan saavuttaa. Jyväskylän kaupunki

Kaiverus laatasta. Kuva Timo Mattila

kunnioittaa Nykäsen urheilu-uraa muistomerkillä, jonka sijainniksi valikoitui Hippoksen urheilupuisto. Mäkihypyn nelinkertainen olympiavoittaja Matti Nykänen kuoli helmikuussa vuonna 2019. Hän oli silloin 55-vuotias.

Muistomerkkityöryhmän puheenjohtajan **Meri Lumela** piti muistomerkin julkistuspuheenvuoron. Hän oli iloinen siitä, että Jyväskylän kaupunki voi vihdoin

julkistaa muistomerkin suurelle yleisölle. Tämän jälkeen Kaarina Kaikkonen esitteli puheenvuorossaan taideteosta. Suomen Olympiakomitean tervehdyksen julkistustilaisuuteen toi huippu-urheiluyksikön johtaja **Matti Heikkinen**. Jyväskylän kaupunginjohtaja **Timo Koivisto** toi kaupungin tervehdyksen juhlaan. Tilaisuudessa esiintyi Kipinät-kuoro.

Leikkivät pojat -taideteos siirrettiin puiston keskusaukiolle.

Hulevesien viivytystä Jyväskylän Puistotorinpuistossa

Teksti TIMO MATTILA

Suunnittelun lähtökohdat

Jyväskylän kaupungin Kaupunkirakennepalveluiden Liikenne- ja viheralueet teetti Puistotorinpuiston kunnostussuunnitelman. Suunnitelman laati WSP Finland Oy. Suunnitteluperiaatteita ohjasi kohteesta laadittu, sen historiallisia arvoja ja kehittämissuosituksia käsittelevä kooste. Myös museovirasto oli alusta asti mukana prosessissa.

Puistotori sijaitsee Puistolan kaupunginosassa, keskustan välittömässä läheisyydessä. Puisto rajoittuu etelässä ja lounaassa Kalevankatuun, lännessä Puistokatuun, koillisessa Puistotoriin ja kaakossa Opistokatuun. Suunnittelualueen pinta-ala on n. 7500 m² ja se sijaitsee kaavallisesti Pl-alueella (istutettava puistoalue) lounaiskulman ulottuessa hiekan katualueelle. Alue on kaupungin omistuksessa.

Puistolla on pitkä historia, ja sitä on muokattu vuosien saatossa useaan kertaan. Tässä suunnitelmassa pyrittiin palauttamaan puiston alkuperäistä, historiallista ilmettä. Puisto oli ennen kunnostusta vehreä, mutta kaipasi jo kasvillisuuden osalta avartamista ja näkymien avaamista.

Puiston persoonalliset vanhat tataarivaahterat säilytettiin.

Tämä tuki sekä kaupunkikuvallisia tavoitteita että lisäsi turvallisuuden tunnetta puistossa. Puiston puista tehtiin kuntokartoitus. Osa puista todettiin huonokuntoisiksi ja ne

poistettiin. Lisäksi osa jouduttiin poistamaan puiston käyttötarkoituksen muuttuessa.

Tenniskenttä alkuperäisenä rakenteena kunnostettiin, mutta myöhemmin lisätty

Tenniskenttä.

vesiaihe korvattiin uudella keskusaiheella vesiaiheen ylläpito-ongelmien vuoksi. Uutena elementtinä puistoon lisättiin kaksi hulevesien viivytyspainannetta Puistokadun viereiselle alueelle. Puiston luoteiskulman osalta tämä tarkoitti nykyisten suurten puiden poistoa. Hulevesialueiden sijoittaminen puistoon perustui koko keskustan alueelle laadittuun hulevesien hallinnan suunnitelmaan.

Puiston itäosassa sijaitsevan leikkipuiston välineistö oli nykytilanteessa melko suppea. Suurin osa puiston leikkivälineistä oli pinnoiltaan kuluneita ja osa oli ajan saatossa jouduttu korvaamaan uusilla, joten kokonaisuus oli hajanainen. Pohjoispäästä puretun puistotalon paikalla oli tyhjä alue, joten leikkialueen pinta-alan tarjoamia mahdollisuuksia ei hyödynnetty taroituksenmukaisesti.

Asukkaiden kuuleminen

Puistotorin puiston suunnitteluun osallistettiin asukkaita yhtä aikaa Puistokadun kunnostuksen suunnittelun kanssa. Ennen suunnittelun käynnistymistä toteutettiin asukastilaisuus, jossa käytiin keskustelua tulevista suunnitelmista ja kuultiin asukkaiden toiveita ja ideoita. Asukastilaisuudessa toivottiin mm. tenniskentän säilyttämistä ja kaadettujen puiden hyödyntämistä puiston ilmeessä. Lisäksi osallistettiin Puistokadun päiväkotikoulun päiväkotilaisia ja eskarilaisia. Lapset tekivät pienryhmissä retkiä puistoon, havainnoivat puistoa ja ideoivat puistoa piirtämällä. Lapset toivoivat mm. retki- ja piknikpaikkoja sekä vanhan veturin säilyttämistä.

Suunnittelun edetessä valittiin kolme leikkivälinekokonaisuutta, joista kuntalaiset

Hulevesiallas kevätkesällä.

Hulevesiallas syyskesällä.

saivat valita mieluisimman äänestämällä. Erityisesti Puistokadun päiväkotikoulun lapset olivat mielissään siitä, että heidän ajatuksensa näkyivät suunnitelmaluonnoksessa sekä siitä, että he saivat osallistua ideointiin vielä äänestämällä mieluisaa leikkivälinekokonaisuutta. Suunnitelmaluonnosta esiteltiin internetissä esittelyvideon avulla helmikuussa 2021, jolloin leikkivälinekokonaisuuksista järjestettiin myös yleisöäänestys. Suunnitelmavideo havainnekuviineen oli hyvä työkalu suunnitelman esittelemiseksi lapsille. Hankkeesta on viestitty aktiivisesti suunnitteluvaiheesta rakentamiseen.

Vaiheista on viestitty myös suoraan asukkaille asukastilaisuudessa kerätyn yhteystietolistian kautta.

Suunnitelmien nähtävillä olo

Suunnitelmat oli asetettu julkisesti nähtäville Rakentajantalon palvelupiste Hannikaiseen 9.3.–23.3.2021 väliseksi ajaksi. Suunnitelma oli nähtävillä myös kaupungin internetsivulla. Ehdotusta vastaan määräaikaan mennessä jätettiin neljä kirjallista muistutusta.

Muistutuksissa huolenaihetta herätti penkkien ja pöytien lisäämisen vaikutukset. Puisto kuitenkin avartui nykyisestään

Vanhat tataarivaahterat.

ja penkit olivat kiinteitä, ei siirreltävissä olevia. Penkkejä on sijoitettu yksittäin, puiston käytävien varrelle, joten ne eivät kerää isompaa porukkaa yhteen kohtaan.

Myös puiden poistaminen nousi esiin muistutuksissa, samoin puiston valaistus sekä tenniskenttä.

Puita poistui puistosta osin asetettujen historiallisten tavoitteiden täyttymiseksi, osin huonokuntoisuuden sekä osin hulevesipainanteiden takia yhteensä 37 kpl, joista 19 kpl oli huonokuntoisia riskipuita. Puistoon esitettiin istutettavaksi uusia puita 36 kappaletta. Kalevankadun puoleisten puiden mahdollinen poisto liittyi vesihuolto- ja viemärijärjestelmiin ja oli tutkittu suunnittelun yhteydessä.

Puiston valaistuksen tavoitteet olivat nimenomaan hillityssä, tunnelmallisessa sekä historiatavoitteisiinkin sopivassa valaistuksessa. Valaistuksella haettiin myös alueen turvallisuuden parantamista, kun pimeitä katvepaikkoja ei pääse turhaan oleskeluun muodostumaan.

Tenniskentälle oli lisätty välineistöä, kuten tuomarin istuintorni sekä esitettiin vanhat verkot ym. uusittaviksi. Koko

tenniskentän aidat uusitiin nykypäivän vaatimuksiin soveltuviksi. Kentän valaistus oli myös suunniteltu puiston suunnittelun yhteydessä. Tenniskentän pintamateriaali vaihtoehtoja tutkittaessa suositelluimmaksi muodostui hiekkatekonurmi. Kentän laidalla on jatkossakin suunnitelman mukaisesti puustoa, ja aidan laiduille istutettavat köynnökset antavat kasvaessaan suojaa tuulelta ja auringonpaisteelta.

Puiston läpi ohjataan hulevesiä niin, että niissä tapahtuu hulevesien virtaamista, viivytystä ja haihduntaa, imeytymistä maaperään sekä mahdollisten katuvalumina tulevien raskasmetallien sitoutumista kasveihin. Tällä pyritään osaltaan vaikuttamaan mm. Kalevankadun ja Hannikaisenkadun vesiongelmien tulvatilanteissa. Hulevesien hallinnassa on oleellisissa roolissa paitsi itse painanteet, myös tulvareittien tarkastelu. Tulvareitit on esitetty suunnitelmassa. Painanteet ovat maltillisia, ei niinkään altaita, vaan loivaa maastonmuotoilua. Painanteissa on kasvillisuutta, joka on valittu siten, että kukintaa on koko kasvukauden ajan ja värit harmoniassa keskenään. Kasvillisuus on nk. dynaaminen kasvillisuus,

monilajinen, kerrostunut ja mukautuu olosuhteiden mukaan.

Puistokadun osin uusittavaa lehmusrivistöä on täydennetty lähes Kalevankadulle saakka. Puistoonkin on esitetty istutettavaksi puita reuna-alueille. Meluolosuhteisiin vaikuttaa myös katualueen ratkaisut (liikennemäärien ohjaaminen, pinnoitteet, ym.), pelkästään puiston ratkaisulla niitä ei pystytä hallitsemaan. Kohteen keskeinen sijainti kaupunkirakenteessa itsessään asettaa jo reunaehdot melun ja pölyn suojaamismahdollisuuksille.

Toteuttamisen kilpailutus

Puistotorinpuiston rakentamisen kilpailutus julkaistiin huhtikuussa 2021. Tarjous pyydettiin kokonaisurakkana, joka oli jaettu kahteen osaan puiston rakentamiseen ja hulevesien rakentamiseen. Tässä vaiheessa leikkipaikka-alueetta ei rakennettu, vaan se alue toimii kerrostalotyömaan työmaa- ja varastoalueena. Leikkipaikka rakennetaan alustavasti vuonna 2024.

Tarjouskyselyyn saatiin 5 tarjousta, joista halvin voitti. Suunnitelmiin kohdistuneiden muistutusten vuoksi urakkasopimus voitiin allekirjoittaa vasta elokuussa 2021.

Rakentaminen

Puistotori sijaitsee vilkasliikenteisten Kalevankadun ja Puistokadun kulmassa. Viereisen Puistokadun kunnostus toteutettiin vuosien 2021 ja 2022 aikana. Molempien työmaiden liikennejärjestelyt oli yhteensovitettava. Puisto aidattiin kokonaan työmaa-alueeksi ja Puistokadun puiston puoleinen kevyenliikenteenväylä suljettiin työmaiden ajaksi. Kevytliikenne siirrettiin Opistokujalle ja Puistotorille. Puiston työmaaliikenne jouduttiin hoitamaan yhden työmaatien kautta, puistossa ei voinut järjestää työmaaliikennettä puiston läpi. Tämä hidasti työmaan etenemistä. Vuoden 2021 aikana puistoaluetta ei saatu valmiiksi kokonaan ja se oli suljettuna koko talven.

Puiston rakentaminen aloitettiin puiden kaadolla ja vanhojen rakenteiden purkutöillä. Varsinainen rakentaminen aloitettiin hulevesiviemärien tekemisellä. Hulevesiviemärien purku tapahtui Kalevankadulle. Se on vilkasliikenteinen keskustan pääkatu, joten sinne jouduttiin tekemään mittavat liikennejärjestelyt. Hulevesiviemärien teon jälkeen oli vuorossa hulevesialtaiden rakentaminen. Samaan aikaan aloitettiin muut puiston rakennustyöt. Puiston kaivutyöt ja rakennekerroksien rakentaminen saatiin valmiiksi talveen

Suunnitteluvaiheessa asukkaiden toiveena oli, että kaadetuista puiden runkoja käytettäisiin hyödyksi. Puistosta poistettujen puiden rungoista teetettiin puuveistoksia. Niiden tekijänä oli **August Eskelinen** Lappeenrannasta.

mennessä. Kaikki istutustyöt saatiin valmiiksi syksyn aikana. Kiveystyöt ja viimeistelytyöt jäivät kesken, joten töitä jouduttiin jatkamaan keväällä 2022. Puisto saatiin valmiiksi kesäkuun loppuun mennessä.

Tästä alkaa työmaan takuu aika, joka kestää 2 vuotta. Jyväskylän kaupungilla emme

sisällytä kasvillisuudentakuuajanhoitotyötä urakkaan, vaan tilaamme sen urakoitsijalta vastaanottokokouksessa. Olemme havainneet, etteivät urakoitsijat tee sovittuja takuuajanhoitotyöitä kasveille. Meillä kuuluu urakoitsijalle nurmikoiden ensimmäinen niitto ja sen jälkeen nurmikoiden hoito

siirtyä kunnossapidolle. Kasvillisuuden hoito tilataan ja toteutetaan toteutuneilla kustannuksilla VHT14 mukaisesti. Nyt takuuajanhoito on toteutunut paljon paremmin ja urakoitsijat ovat hoitaneet kasveja paljon paremmin kuin aikaisemmin.

Kalevan liikennepuisto uudistuu

Teksti VEIJO RANNISTO

Liikennepuiston tarkoitus

Liikennepuiston tarkoituksena on opettaa lapsille liikennesääntöjä ja -käyttäytymistä. Siellä on katuja, jalkakäytäviä, risteysia, suojateitä ja liikennevaloja liikennemerkeineen. Oikeita liikenneväyliä jäljittelevällä alueella voidaan opettaa liikennekäyttäytymistä turvallisesti ja lapsia kiinnostavalla tavalla. Siellä ajetaan polkuautoilla ja noudatetaan oikeita liikennesääntöjä. Liikennepuistot ovat pääosin kaupunkien ja kuntien ylläpitämiä.

Historiaa

Tampereelle perustettiin liikennepuisto Sorsapuistoon v. 1956. Se oli ensimmäinen lasten liikennepuisto Suomessa. Sittemmin niitä on perustettu useita kymmeniä eri puolille Suomeen ja suunnitteilla on useita uusia. Liikennepuisto toimi yli 30 vuotta Sorsapuistossa, josta se jouduttiin Tampere-talon rakentamisen vuoksi siirtämään Kalevan keskuspuistoon Tampereen Uintikeskuksen viereen v. 1989. Uudella paikallaan se on toiminut 33 vuotta. Puiston rakenteet ja asfalttialueet ovat huonossa kunnossa ja se kaipaa peruskunnostusta ja nykyaikaistamista.

Suunnittelu

Tampereen kaupunki järjesti Kalevan keskuspuiston ja Kiovanpuiston puistoalueista ideakilpailun, jonka voitti maisema- ja arkkitehtitoimisto Näkymä Oy. Näiden puistojen kunnostaminen toteutetaan vaiheittain vuosina 2022–2025. Ensimmäisessä vaiheessa kunnostetaan liikennepuisto. Suunnitelmaan sisältyy liikennepuiston lisäksi alueen leikkipuiston peruskorjaus, uusi parkour-alue, pumptrack-rata, koripallokenttä sekä kuntoilupaikka. Suunnitelman kustannusarvio on noin 3,1 miljoonaa euroa, josta liikennepuiston osuus on noin 0,8 miljoonaa euroa.

Liikennepuisto uudistetaan kokonaisuudessaan vastaamaan paremmin nykyistä käytön ja liikenneopetuksen tarpeita. Isojen lasten alueella ajetaan uusituilla, aiempaa suuremmilla autoilla. Tämän vuoksi ajoratoja levennetään ja liian jyrkkiä mutkia muutetaan niin, että autot mahduttavat kääntymään paremmin. Puistoon lisätään elementtejä, jotka mahdollistavat

Valokuva Sorsapuiston liikennepuistosta v. 1958. Kuva Tampereen matkailuesite v. 1958

Postikorttikuva Sorsapuiston liikennepuistosta 1970-luvulta.

autoliikenteen lisäksi myös pyöräilyn ja joukkoliikenteen opetuksen. Puistoon rakennetaan myös uusi huoltorakennus, johon tulee varasto polkuautoille ja pyörille, kioskikahvila sekä sosiaalitytöt, joiden yhteyteen tulee yleisö-wc. Lisäksi alueelle tulevat Näsinneula- ja Ratikkaveistokset sekä katoksia, pöytiä ja penkkejä.

Rakentaminen

Peruskorjaus aloitettiin alkukesällä 2022. Pohjarakenteet, hulevesityöt ja valaistuksen maanlaiset rakenteet on pääosin tehty. Työmaalla on käynnissä reunakivityöt ja käytävien murskepohjien tasaukset. Seuraavaksi siirrytään pintarakennetöihin ja kalusteiden ja varusteiden asennustöihin. Töitä jatketaan syksyllä niin pitkälle kuin se on mahdollista. Keväälle jäävät viimeistelytyöt ja ainakin osa viheristä. Kohde on tarkoitus saada valmiiksi toukokuussa 2023 ja sen rakentaa Tampereen Infra Oy. Tilaa on Tampereen kaupunki/Tampereen kaupunkiympäristön palvelualue.

Toiminta

Liikennepuisto on tarkoitettu 6–10 vuotiaille. Myös 4–6 vuotiaat pääsevät harjoittelemaan taitojaan radalla, mutta vain vanhemman kulkiessa vierellä. Tätä nuoremille lapsille on varattu kolmipyöräisiä erillisellä radalla. Puistoon hankittiin hiljattain uusia autoja 40 kpl. Vanhoilla autoilla ajetaan niin kauan kuin ne kestävät. Puisto on avoinna kesä-elokuussa arkisin klo 10–17 ja se on kaikille maksuton. Alueen toiminta on ohjattua. Puistossa voi suorittaa liikennepuiston oman ajokorttikokeen, josta muistoksi saa ajokortin. Puistossa käy kesäisin noin 10 000 lasta.

Kirjoittaja toimii Tampereen Infra Oy:ssä toimistoinsinöörinä viherrakentamisen tarjous- ja kustannuslaskennan parissa.

Lähteet:

Tampereen kaupungin ja kaupunkiympäristön palvelualueen nettisivut

Valokuva Kalevan liikennepuistosta v. 1989. Kuva Tampereen kaupunkiympäristön/vihersuunnittelun kuva-arkisto

Veijo Rannisto ja taustalla Katu-Karhu Oy:n puskuhöylä, jolla tasoitettiin liikennepuiston käytävien pintakerrokset. Kapeilla käytävillä ei voinut käyttää perinteistä tiehöylää. Puskuhöylällä käytävät saadaan tasattua oikeaan korkoon ja kallistukseen takymetri koneohjausjärjestelmän (3D) avulla.

Kuva liikennepuiston uudesta polkuautomallista. Kuva Ykköstukku Oy:n nettisivut

Pirkanmaan Voimian uusi tuotantokeittiö Voimian Pata

Tekstin ja kuvat koonnut KATRI TUOMINEN

Voimian Padan avajaiset

Pirkanmaan Voimian uuden tuotantokeittiön Voimian Padan avajaisia juhlittiin 25.5.2022 Tampereen Lahdesjärvellä. Kaupungin tervehdyksen avajaisiin toi pormestari **Anna-Kaisa Ikonen**. Hän arvosti asiakkaiden valinnanmahdollisuuksien lisääntymistä Voimian Padan valmistumisen myötä. – *Tulevaisuudessa esimerkiksi koulu tai päiväkotiki voi halutessaan valita ruokalistaista itselleen sopivimman.*

Perinteisen nauhanleikkaamisen sijaan tuotantokeittiö vihittiin käyttöön kevään jääkiekon MM-kisahuumaan sopivasti. Pormestari nosti Voimian Padan pelipaidan kattoon yhdessä Pirkanmaan Voimian toimitusjohtaja **Esa Sairasen** ja hallituksen puheenjohtaja **Ilkka Mäkelän** sekä Tampereen Nuorisovaltuuston edustajien kanssa. – *Voimian Padan tärkein tehtävä on turvata hienon suomalaisen innovaation eli lasten ja nuorten maksuttoman ruokailun jatkuminen, vaikka kuntien taloudellinen tilanne kiristyy. Samalla varmistetaan myös riittävä tuotantokapasiteetti kasvavan päiväkotiki-, koulu- ja oppilaitosruokailun tarpeisiin, totesi Ilkka Mäkelä puheessaan.*

Suomen nykyaikaisin tuotantokeittiö

Suomen nykyaikaisimmassa tuotantokeittiössä valmistetaan n. 33 000 aterialla päivittäin päiväkotikiin, kouluihin ja oppilaitoksiin. Tuotantokäyttöön keittiö otettiin asteittain syksyllä 2022 ja nyt

vuoden lopulla Pata porisee jo täydellä teholla. Erityisruokavalioiden valmistus on keskitetty myös Voimian Pataan, jolloin niiden turvallisuus voidaan taata entistä paremmin. Pientenkin asiakasryhmien palveleminen onnistuu sujuvasti ja laadukkaasti. Padassa on myös huomioitu kasvunvara. Tuotanto on tarvittaessa mahdollista jopa kaksinkertaistaa.

Koko ruokapalvelualaa koettelee huoli ammattityövoiman saatavuudesta ja tilanne ei näytä tulevaisuudessa helpottuvan. Voimian Padan avulla pystytään paremmin varautumaan ammattilaisien saatavuuden vähenemiseen. Hyödyntämällä automaatiota ja robotiikkaa parannetaan myös työolosuhteita. Raskaat ja kuormittavat työvaiheet hoidetaan robottien avulla.

Voimian Padan talotekniikassa on huomioitu ympäristövaikutukset ja energiatehokkuus kaikissa ratkaisuissa. Rakennuksessa on ympäristöystävällinen CO2-jäähdytys, lauhdelämpö hyödynnetään veden ja tuloilman lämmitykseen ja ilmastoinnissa otetaan lämpö talteen. Energiatehokas valaistus perustuu liiketunnistukseen. Logistiikan osalta aterialla- ja lähettämökuljetusten yhdistyminen puolittaa kuljetusten määrän. Voimian Padan katolla oleva aurinkosähköjärjestelmä kattaa kolme neljäsosaa tuotantokeittiön tarvitsemasta jäähdytystehosta. Rakennuksessa on hyödynnettävissä olevaa kattopinta-alaa yli 3000 neliötä.

Pirkanmaan Voimia Oy

Pirkanmaan Voimia Oy on perustettu vuonna 2018 ja on nykyisin Tampereen, Nokian, Virtain ja Ylöjärven kaupunkien, Vesilahden kunnan sekä Pirkanmaan sairaanhoitopiirin omistama yhtiö. Yhtiöllä on kokonaisvastuu Tampereen kaupungin ateria- ja puhtauspalveluiden järjestämisestä monituottajamallilla sekä TAYS Keskussairaalan ja TAYS Pitkäniemen ateriapalveluiden järjestämisestä.

Palvelutoiminta on organisoitu liiketoiminta-alueille asiakaslähtöisesti. Liiketoiminta-alueita ovat lasten ja nuorten palveluiden tuki, hoitoalan ja ikäihmisten palveluiden tuki sekä virastojen ja vapaa-ajan palveluiden tuki, johon kuuluu mm. virastojen, terveysasemien ja museoiden siivous. Liiketoiminta-alueilla on vastuu palveluiden tuottamisesta palvelukonseptien mukaisesti, päivittäisestä asiakaspalvelusta sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Tällä hetkellä Pirkanmaan Voimia tarjoaa vuodessa 12 milj. ateriaa ja huolehtii tilojen puhtaudesta yli 400 kiinteistössä reilun 700 ammattilaisen voimin. Pirkanmaan hyvinvointialue on päättänyt myydä ja luovuttaa vuoden 2023 alusta ateria- ja puhtauspalveluihin liittyvät toiminnot Voimialle, joka jatkaa siirtyvää liiketoimintaa osana yhtiön nykyistä toimintaa. Tällöin Pirkanmaan Voimiaan on siirtymässä lisää reilut 200 henkilöä.

Pirkanmaan Voimiassa työskentelee tällä hetkellä 21 Tampereen Seudun KTL ry:n jäsentä.

**Jutun kokoaja toimii Pirkanmaan Voimia Oy:n
sovellusasiiantuntijana Aromi toiminnanohjausjärjestelmän parissa.**

Lähteet:
Pirkanmaan Voimian Uutiset 2.6.2022
www.voimia.fi
valokuvat Pirkanmaan Voimian oma kuvagalleria

Työ ja opiskelu

Teksti PAULA LAMMINSALO

Oletko pohtinut opiskelua työn ohella? Löytyisikö omalta alaltasi lisä-, muunto- tai täydennyskoulutusta tai olisiko aika miettiä uutta alaa?

Pääset etsimään koulutuksia esimerkiksi alla olevista nettiosoitteista. Käy kurkkaamassa, kaikki haut eivät ole alkuvuodesta ja syksyisin yhteishakuaikaan, vaan joillekin aloille opintoja voi alkaa joustavasti muinakin ajankohtina.

www.opintopolku.fi

www.aikuis-koulutus.fi

Opintoihin on myös mahdollista saada opintovapaata, kun päättömien palvelussuhde on kestänyt vähintään 3 kuukautta. 2 vuoden opintovapaaseen edellytetään palvelussuhdetta yhdessä tai useamassa jaksossa vähintään 1 vuoden ajan. Opintovapaalla oleva voi hakea aikuiskoulutustukea, joka määräytyy tulojesi mukaan.

Opintovapaasta löytyy lisätietoa muun muassa Työ- ja elinkeinoministeriön verkkopalvelusta <https://tem.fi/opintovapaa>

Aikuiskoulutustuesta löytyy lisätietoja Työllisyysrahaston sivuilta. <https://www.tyollisyysrahasto.fi/aikuiskoulutustuki/>

YAMK-opinnot töiden ohella

Ylempään ammattikorkeakoulututkinnon tarkoitus on syventää ammatillista osaamista, kun taustalla on jo työkokemusta. Koulutuksessa korostuu tutkimustiedon haku ja hyödyntäminen, ja opinnot lisäävät valmiuksia työelämän asiantuntija- ja kehittämissä tehtävissä. Valmistuin hortonomiksi vuonna 2004 ja työskentelen Joensuun kaupungin puistosuunnittelijana. Viime syksystä lähtien olen opiskellut ylempää korkeakoulututkintoa Hämeenlinnan ammattikorkeakoulussa biotalouden ratkaisut -koulutusohjelmassa.

Työhön liittyy vuosittain koulutusta lyhyempien kurssien muodossa. Olen 16-vuotisen suunnittelijatyöurani aikana käynyt monta lyhyttä kurssia, muun muassa luontoarvoihin, suunnitteluohjelmiin ja leikki- ja liikuntapaikkojen turvallisuuteen liittyen. Mieleissä oli jo useampana vuotena päivittää osaamistani koulunpenkin kautta. Viheralalla on ottanut viime vuosina suuria harppauksia kohti luontoarvojen lisäämistä urbaanissakin ympäristössä ja toisaalta alueiden tiivistymisrakentamisen myötä, myös äärimmäisen rakennetut viherympäristöt, esimerkiksi kansirakenteisiin ja tiivistyviin katualueisiin liittyen, ovat jo arkipäivää.

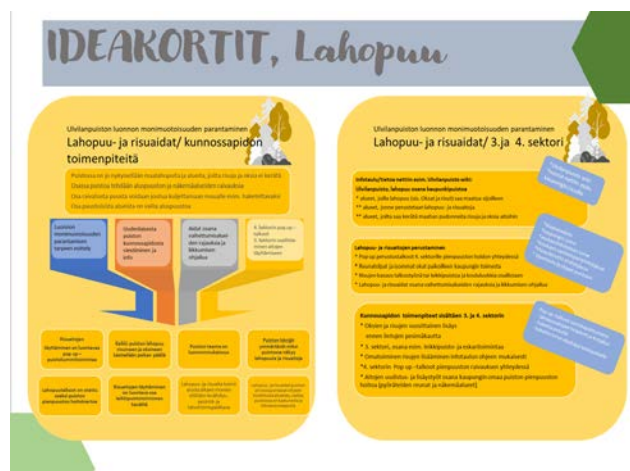
Itse löysin opiskelupaikan opintopolku.fi -sivuston kautta, jossa opintoja voi etsiä esimerkiksi paikkakunnan tai koulutusasteen mukaan.

Omat opintoni on toteutettu monimuoto-opiskeluna, jossa opintoja on suoritettu lähiopiskeluna, etäopiskeluna ja itsenäisen opiskelun keinoin. Koronatilanteesta johtuen, lähes kaikki luennot ja ryhmätyötilanteet oli mahdollistettu etänä, eikä lähiopiskelu

ollut pakollista. Itse kävin muutaman kerran Hämeenlinnan kampuksella viime lukuvuoden aikana, joten pääsin näkemään muutaman opiskelutoverin ja koulutusalan opettajat liveinä. Näistä lähiopetuspäivistä oli suuri hyöty, vaikka etäluennot ja -ryhmätyöt Teamsilla ja Zoomilla toimivat myös hyvin.

Työskentelen Joensuun kaupungilla puistosuunnittelijana ja omalta osaltani opintoihini liittyvien luentojen ja ryhmätöiden yhteensovittaminen päivätyön kanssa sujui pääsääntöisesti jouhevasti. Alkukevääseen ajoittunut tiiviimpi opiskelurupeama sattui samaan aikaan kuin päivätyössä alkoi kovat kiireet, mikä nosti stressiä ja venytti päiviä. Opiskelen tutkintoon johtavaa koulutusta, joten myös työnantaja on tullut opinnoissa vastaan. Saan käyttää tietyn ehdoin opintoihini 12 päivää työaikaa vuodessa. Ehtoihin kuuluu muun muassa vaatimus koulutuksen kytkeytymisestä nykyiseen työhöni ja opintoihin liittyvän opinnäytetyön tekeminen työnantajalle. Olen kokenut, että työnantaja suhtautuu omaehtoiseen kouluttautumiseen myönteisesti. Käytännöt työajan käyttämisestä opintoihin vaihtelevat eri työnantajilla, joten asia kannattaa selvittää jo ennen opintoihin hakemista.

Nyt minulla on työn alla opinnäytetyön kasaaminen. Opinnäytetyön osalta pohdin vielä, haenko jollekin ajalle opintovapaata, jolloin opinnäytetyön tekemiseen saisi paremman rytmin. Toi-
veissa olisi valmistua vuoden 2023 alkupuolella.

Tulevaisuuden kaupunkiympäristö- moduulissa pääsimme ideoimaan puistojen monimuotoisuustoimia Helsingin puistoissa. Tekemässäni ideakortissa on käyty läpi luonnon monimuotoisuutta ja yhteisöllisyyttä lisääviä toimenpiteitä lahopuun näkökulmasta.

Tiesitkö

Voit olla oikeutettu opiskelijaetuisuuksiin, vaikka opiskelu tapahtuisikin töiden ohessa. Esimerkiksi tutkintoa suorittava korkeakouluopiskelijat saavat Kelan ateriatukea eli aterian normaalihintaa halvemmalla esimerkiksi yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen ravintoloissa.

Myös VR:n ja esim. kulttuurierientojen opiskelijahintaiset edut ovat saatavilla opiskelijakortin omaavalle aikuisopiskelijallekin.

Hannu Ojanen

25.4.1950–26.4.2022

Kuva HS / Norman Ojanen

Puutarhaneuvos Hannu Ojanen menehtyi sairauskohtaukseen 26.4.2022.

Hannu toimi vuodesta 1983 alkaen yli 30 vuoden ajan aina eläköitymiseensä saakka Seinäjoen kaupunginpuutarhurina. Hän oli ansiokkaasti mukana yhdistystoiminnassa, niin ammattiinsa liittyen kuin myös Tekniikan ja Erityisalojen Ammattilaiset KTL ry:ssä.

Hän oli mukana perustamassa Pohjanmaan Kuntien Tekniset ry:stä vuonna 1990, toimien myös yhdistyksen puheenjohtajana aina vuoteen 2005 saakka, myös tuon jälkeen vielä varapuheenjohtajana.

Monet kokoukset pidettiin Hannun työpaikalla Puistotoimistossa olleessa kokoushuoneessa. Hannu keitti kahvit ja monasti oli myös hankkinut kastettavaa eli pikkuleipiä. Muistan nuista kokouksista, kuinka pöytäkirjaan merkittiin, kokous keskeytettiin iltapalan ajaksi. Tuo tarkoitti sitä, että käytiin syömässä. Kun yhdistyksemme järjesti KTL:n liittokokouksen vuonna 2007, Hannu oli yhdistä-

vänä henkilönä Seinäjoen kaupungin suuntaan, tilojen yms. asioiden hoidossa. Hän kuntasi merkittäviä henkilöitä, joiden kanssa yhteistyö sujui moitteettomasti.

Hannu oli hauska seuramies ja laulaakin hän osasi, ilahduttaen monia yhteisiä matkoja ja tilaisuuksia. Hannu oli opiskellut myös eestiä, joten meillä oli aina oma tulkki mukana, jos Viroon retkiä teimme. Hän otti aina toiset huomioon ja kyseli kuulumisia, samoin kuin kertoi hauskoja juttuja.

Kun hänen jälkeensä minut valittiin yhdistyksen puheenjohtajaksi. Hannu sanoi minulle, ole sitten yhtä kauan puheenjohtaja kuin hänkin oli. Ihan niin kauan en ollut, yhtä vuotta vaille jäin. Monasti soitin hänelle, kysyäkseni yhdistystoimintaan liittyviä asioita, joskus kyllä ihan muitakin juttuja.

*Hannun muistoa kunnioittaen
Pohjanmaan Tekniikan ja Erityisalojen Ammattilaiset KTL ry
Jarmo Latva-Lusa*

Jouluinen saaristolaisleipä

Teksti ja kuvat SISKO NYMAN

Olen saanut tämän leipä ohjeen lähes 10 vuotta sitten Tynin Tuijalta. Leivon joka vuosi joulun alla monta leipää ystävilleni tuliaisiksi. Ystäväni osaavat jo odottaa näitä leipiä ja aina välillä minulta kysellään, joko kohta taas leipoisin niitä. Tämän reseptin myötä pääset sinäkin kokeilemaan jauhopeukaloasi. Palkintona kärsivällisyydestäsi sinua odottaa tuoreen leivän maltaisen herkullinen tuoksu ja maku.

Ainekset

1 litra	piimää
1 pussi	kuivahiivaa
3 dl	siirappia
3 dl	vehnä - tai kauraleseitä
3 dl	kaljamaltaita
4 dl	ruisjauhoja
2 tl	suolaa
1 litra	karkeita vehnäjauhoja

Leivontaohje

Aloita leivonta ottamalla kaikki tarvittavat ainekset ajoissa huoneenlämpöön. Tasalämpöisillä aineksilla leivonta sujuu sutjakkaasti.

Lämmitä piimä kädenlämpöiseksi ja liuota joukkoon ensin hiiva ja lisää sitten kaikki muut aineet. Sekoita tasaiseksi taikinaksi ja kohota liinalla peitettynä lämpimässä paikassa 1,5 tuntia.

Sekoita kohonneesta taikinasta puuhaarukalla ilmakuplat pois. Kaada taikina kahteen 1,5 litran voideltuun leipävuokaan ja tasoita leipien pinta. Anna saaristolaisleipien kohota puolisen tuntia.

Paista saaristolaisleipä 130-asteisessa uunissa alatasolla. Aikaa kuluu hieman uunista riippuen noin 1h 15min.

Kumoa leivät heti uunista oton jälkeen ritilälle. Anna jäähtyä liinan alla. Laita saaristolaisleivät viileään tekeytymään 2–3 päiväksi, niin maku ja rakenne paranevat.

Taikinaa kohotetaan 1,5 h.

Siirra taikina leipävuokiin ja kohota vielä 30min.

Leivän maku on parhaimmillaan 2–3 päivää valmistuksesta.

Kuva Kuvatoimisto Kuvio Oy / myhelsinki.fi

Pääkaupunkiseudun Tekniikan ja Erityisalojen Ammattilaiset KTL ry:n vuosikokous

Aika: tiistai 14.2.2023 kello 17

Paikka: Helsingin kaupunkiympäristön toimitalo
Työpajankatu 8
00580 Helsinki

Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat. Esityslista lähetetään ilmoittautuneille myöhemmin sähköisesti. Mahdollisista muutoksista tiedotamme ilmoittautuneille.

Jokaisella yhdistyksen jäsenellä on mahdollisuus vuosikokouksen ilmoittautumisen yhteydessä kertoa kiinnostuksensa hallitustyöskentelyyn. Kiinnostuksensa voi ilmoittaa myös vuosikokouksessa.

Tarjoilun vuoksi pyydämme **ilmoittautumaan**
31.1.2023 mennessä sähköpostilla osoitteeseen:
pktlry@gmail.com

Kerro ilmoittautumisen yhteydessä erityisruokavaliosi.

Kaikki jäsenet ovat tervetulleita!

PKTL ry:n hallitus

*Valoisaa vuotta 2023
jäsenille ja lukijoille!*

